

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bui. Reg. Ferdinand (Hózei főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyomtatás: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több :: Egyszeri szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifája szerint ::

XLVI. évfolyam, 260. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1931. november 13

Meglepetések a belpolitikában

Az ó-liberális-párt kizárta tagjai sorából az Universul főszerkesztőjét. — Manoiilescu a georgisták felé orientálódik. — Biztosítva van a kormány többsége a parlamentben.

A parlament megnyitását megelőzően újra megélelt a politikai élet és az egyes pártok berkeiben és inam klub-szobáiban újra érdekes eseményekről és várható meglepetésekről beszélnek, amelyek természetesen csak a parlament megnyitása után fognak bekövetkezni.

Igy már napok óta tartotta magát az a hír, hogy Duca és Vaida között tárgyalások folytak a liberális- és a nemzeti-parasztpárt együttműködésére vonatkozólag. Ezt a hírt most mind a két párt részéről erősen cáfolják és többen úgy tudják, hogy állítólag Vaida Sándor ért ki egy ilyen találkozás előtt. A nemzeti-parasztpárt egy vezető tagja ezzel kapcsolatban nyilatkozott és kijelentette, hogy a két párt között együttműködés legfeljebb csak a kormány megbuktatására vonatkozó munkában lehetséges.

A liberális-pártban egyébként ismét kiéleződtek az ellentétek a párt öregebb tagjai és a fiatalabbak között. Az öregek szerint Bratianu György népszerűsége növekvőben van és erre vall az is, hogy Manoiilescu, a jelenlegi bank-kormányzó, tárgyalásokat kezdett a fiatal Bratianuval, annak pártjába való belépésre vonatkozólag. A georgista-párt népszerűségének növekedése veszedelmet jelent a régi liberális-pártira, annál is inkább, mert Duca igen lagymatag politikusként bizonyult.

Fokozza a liberális-párt keretein belül uralkodó zavart az az ellentét, amely Stelian Popescu, az Universul főszerkesztője és a párt között az utóbbi időben felmerült. Az ellentétek egy cikkre vezethetők vissza, amely nemrégiben az Universulban jelent meg. A Duca vezetéke alatt álló liberálisok most akciót indítottak a párt kebelén belül, azzal a céllal, hogy Stelian Popescut zárják ki a pártból.

A nemzeti-parasztpárt bucuresti-i hivatalos lapja, a Dreptatea ma nagy cikkben számol be arról, hogy Stelian Popescu volt liberális igazságügyminisztert az ó-liberális-párt nemrégiben és titokban kizárta a párt tagjai sorából. Így tehát annak az akciónak, amelyet a párt egyes tagjai indítottak, máris eredménye mutatkozott. Politikai körökben már napokkal ezelőtt feltűnt, hogy Stelian Popescu lapja, az Universul egyre hevesebben támadja az ó-liberális-pártot és Bratianu György felé orientálódik. Ebből a fordulatból aztán azonnal sejtették az okot is, amely a kizárást előidézte.

A liberális-párt berkeiben különben egyre élénkebben foglalkoznak a jövő parlamenti ülészekkel és az azon követendő taktikával. A Lupta értesülése szerint Duca hazaérkezése után tanácskozni fog Argetoianuval a párt magatartását illetően, amely előreláthatólag nem fog megváltozni a kormányval szemben és így a kormány többsége a parlamentben változatlanul biztosítva van.

A nemzeti-parasztpárti körökben még mindig élénk megbeszélés tárgyat képez a Madgearu—D. R. Ioanitecu-affér. Az affér lezárását most már ószintén óhajtják a nemzeti-parasztpárt mindazon tagjai, akik tisztában vannak azzal, hogy ez a bonyodalom mennyit árt a párt tekintélyének szempontjából. Ma egyébként több vezető nemzeti-parasztpárti politikus átiratot intézett a párt elnökségéhez, amelyet a kelendő indokok felsorolása után arra kényszerít, hogy találjanak formát az affér békés és végleges elintézésére.

Laval felvetette a bizalmi kérdést a francia parlamentben

Interpelláció az államvasutak deficitjével kapcsolatban — Franciaország rendszeresen támogatja a munkanélkülieket — A költségeket ötven százalékban az állam viseli

Párisból jelentik: A francia parlament ma megkezdte munkáját. Laval miniszterelnök mindenekelőtt azt javasolta, hogy tekintettel a ma esti és holnapi bizottsági ülésekre, külpolitikai interpellációkat csak kedden tárgyaljanak. Blum szociálista képviselő arra vonatkozólag tett javaslatot, hogy a munkanélküliséggel kapcsolatos interpellációkat holnap tárgyalják le. Laval miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány meg fogja tenni a munkanélküliség ellen a szükséges lépéseket. A miniszterelnök ellensége a munkanélküliség elleni biztosításnak. Holnap egyébként a hivatalos lapban rendelet jelenik meg a munkanélküliség rendszeres támogatásáról. Ennek a támogatásnak a költségeit 50 százalékban az állam viseli. Daldier radikális szociálista képviselő arra vonatkozólag tett javaslatot, hogy a vasutak deficit-

jével kapcsolatos interpellációját még ma vegye tárgyalás alá a Ház. Laval ezt ellenezte és felvetette a bizalmi kérdést, aminek eredményeképpen a képviselőház 311 szavazattal 272 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Lavalnak a munkanélküliek támogatásával kapcsolatban különben az a terve, hogy az 50 százalékos állami támogatás mellett elsősorban az iparvállalatok segítségét veszi igénybe. Ebben azt az elvet tartja szem előtt, hogy az iparvállalatok bizonyos kulcs szerint járuljanak a munkanélküli segélyhez, amelynek alapját az üzem nagysága mellett annak tényleges produktivitása is képezi.

Ezzel azt kívánja a francia miniszterelnök elérni, hogy a kisebb munkásszámmal dolgozó, de jobban foglalkoztatott ipari üzemek esetleg nagyobb kulcs szerint fizetendő összeggel támogassák a munkanélkülieket.

Izgalmak az osztrák-magyar szerződés titkos záradéka miatt a magyar parlamentben

A szociáldemokraták bünei Európában — Magyarországnak külpolitikailag kétféle orientációt kell követnie — Gróf Bethlen a parlamentben tárgyalta gróf Károlyi Gyulával

»A termelés növelése segít a bajokon«

Budapestről jelentik: A parlament mai ülésén Fenyő Miksa pártönkivüli képviselő tiltakozott az ellen, hogy a kormány az elmúlt héten enyhe diktatúrát gyakorolt pénzügyi és gazdasági téren. Kifogásolta, hogy a hatos és harminchármas bizottságok csak pénzügyi rendelkezéseket hoznak gazdaságiakat egyáltalán nem. A multtal nem kíván foglalkozni, mert a jelen égető problémái minden erő összefogását kívánják. A termelés tizszázalékos növelésével, véleménye szerint, ki lehetne a bajokból lábálni.

Kozma Jenő egységspárti képviselő védelmébe vette a Bethlen-kormányt és támadja a szociáldemokratákat. Franciaországban a szociáldemokraták nagy számban vannak uralmon és ennek dacára a nemzetközi közeledés lehetőségét elvették a német szociáldemokratáktól. Angliában a szociáldemokraták alatt járul hozzá Anglia a békeszerződésekhez, alattuk kezdődött meg a dominiumok és gyarmatok elszakadása és a munkanélküliek számának növekedése. Bethlen barátsági szerződéseket csinált több, a Népszövetségben szavazati joggal bíró állammal.

Órtty Imre rámutat arra, hogy 1926—27-ben 724 millió volt az előirányzat, míg a mai redukált költségvetés 878 millió pengő. A többlet nagyrészt személyi kiadások teszik ki. A beruházásokkal kapcsolatosan rámutat arra, hogy a 630 millióból 606 milliót fordítottak gazdasági, a többit szociális célokra, amit annakidején az ellenzék sem kifogásolt.

Kertész szociáldemokrata támadja Bethlent, aki alatt Magyarország katasztrófa előtt állott, mert ködbeburkolták a közvéleményt,

hogy ne láthasson. Kéri Bethlen vád alá helyezését. Gróf Hunyady Ferenc megállapítja, hogy a termelőtöke felhasználása nem rentabilis, más utat kell keresni. Ezenkívül a reparációs adósságok törlése és a fegyverkezések leszállítása is szükséges. A kormány számára két irányú külpolitikát javasol: pénzügyileg Franciaország, gazdaságpolitikailag a német blokk felé. Végül adóamnesztiát követelt.

Napirend után Farkas Tibor az albertirsaft választásokat tette szóvá, ami körül egy óras éles vita keletkezett. Gaál Gaszton izgatott atmoszférában indítványozta, hogy a kormány terjessze be az általános titkos választójog tervezetét. A javaslatot az elnök ellenjavaslatával szemben elvetették. Az ülést holnap folytatják.

Budapestről jelentik: A Magyarország értesülése szerint az egységes-pártban nagy izgalom uralkodik az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés titkos záradéka miatt. Az agrárképviselek szerint a szerződés gazdasági és állatexport szempontból rendkívül kedvezően Magyarországra. A lap szerint az ügyben az agrárblokk rövidesen delegációt mentsz a bécsi tárgyalásokra. Bethlen István gróf volt miniszterelnök ma megjelent a Házban, ahol felkereste Károlyi Gyula miniszterelnököt, akivel több mint egy félórát tárgyalt. A volt miniszterelnök ezután Walkó Lajost és még több vezető politikust keresett fel és valamilyen nyílvél hosszasan tárgyalt. A tárgyaláson állítólag rendkívül fontos ügyeket beszéltek meg.

Adakozzunk a munkanélkülieknek!

Duca a kisebbségekről nyilatkozott Párisban

Utazása nem bírt hivatalos jelleggel — Románia kitart Franciaország mellett — Az ország gazdasági válságát csak nemzetközi alapon lehet megoldani — A francia-román gazdasági egyezmény mindkét országra rendkívüli előnyöket jelent

Párisból jelentik: Duca, a liberális-párt elnöke ma elutazása előtt nyilatkozott a francia sajtónak. A liberális vezér kijelentette, hogy ellenzéken lévén, hivatalos megbízatás nélkül tartózkodik Párisban, ahová kölcsönös tájékozódás és barátainak meglátogatása végett jött. Rávilágított arra, hogy sem ő, sem a jelenlegi rezsim nem gondol arra, hogy Románia megváltoztassa külpolitikájának irányát, mivel Románia továbbra is kitart Franciaország mellett. A politikai pártokról beszélt, kijelentette, hogy minden párt a király körül csoportosul, az alkotmány hagyományos tisztelet-

ben tartásával. A kisebbségekkel pedig — mondotta Duca — a testvéri együttműködés politikáját kívánja a román nemzet folytatni. Nemzetközi téren Románia a biztonságra alapozott béke politikáját folytatja szövetségesei oldalán. A világválság következtében Románia komoly gazdasági nehézségekkel küzd, amelyeket csak nemzetközi alapon lehet megoldani. A gazdasági élet javulását Duca a Franciaországgal kötendő gazdasági egyezménytől várja, amely mindkét országra nézve rendkívüli előnyös lesz. Pártja gazdasági és politikai téren a francia-román együttműködés híve.

A Marmorosch-bank két igazgatójának

Csődkérelem a bank ellen — A letartóztatásukat kérték be a kényszeregyezségi feltételeket — Általános vélemény, hogy a csődöt nem rendelik el

Bucurestiből jelentik: A Marmorosch, Blank & Co. ügyében ma szenzációs kérelmet nyújtottak be az ilfovi törvényszékhez. A kérvény aláírói: A. M. Maxim és R. S. Justen ugyanis csődöt kértek a fizetéseket nem teljesítő bank ellen. A csődkérelem alátámasztásául a kérvényezők felémlik azt a körülményt, hogy a Marmorosch, Blank & Co. nem felel meg azoknak a követelményeknek, amelyeket a törvény előír ahhoz, hogy a kényszeregyezséget ki lehessen mondani. A kérvényben azzal vádolják meg a pénzintézet két vezetőigazgatóját — Blank Aristidet és Söpkéz Richardot — hogy a hitelezők és betétesek érdekeit nem tartották kellően szem előtt és olyan

cselekményeket követtek el, amelyekért büntető felelősséggel tartoznak. Eppen ezért a kereskedelmi törvénykönyv 713, 881, 882, 884. és 888. valamint a büntető törvénykönyv 125, 127, 323 és 322 paragrafusának értelmében rendeljék el a fentiek letartóztatását, valamint helyezték letartóztatásba mindazokat, akikről kiderül, hogy a fentiek büntársai voltak. A törvényszék tanulmány tárgyává tette az érdekes csődkérelmet és arról december elsején fog dönteni. A főváros pénzügyi és gazdasági köreiben általános érdeklődéssel tekintenek a törvényszék döntése elé, bár általános az a vélemény, hogy nem fogják a csődöt elrendelni.

Ember és világ

**„Nagyjelentőségű nyilatkozatok”
Irtá: KOSZTOLANYI DEZSŐ**

Mulnak a napok, a hetek, az évek. Közben az élet is mulik.

Az emberiség — szegény — olykor-olykor felkényököl azon a rothadt almon, melyen senyvedezik, mert azt hallja, hogy itt vagy ott — a földgolyó ezen vagy azon a pontján — ismét „nagyjelentőségű nyilatkozat” hangzott el.

Kíváncsisága érthető.

Lábát többször levágták. Egyik kariat felkötötték, minthogy már béna. Másik kariat megkötötték, minthogy még nem béna. Arca csupa tapasz, teste csupa fekély, lelke csupa kétségbeesés. Egyik szeme folyik, minthogy beteg, másik szeme könnyezik, minthogy reménytelen a jövője. Hidege és melege van egyszerre. Láz borzongatja és feje fölött ég a tető. Szeretné tudni, hogy mi is lesz majd a sorsa.

Ennélfogva kíváncsisága nemcsak érthető, hanem menthető is.

De vajon kik tehetnek „nagyjelentőségű nyilatkozatokat”?

Azok, akik szellemi rátermettségükkel, eszességükkel, becsületességükkel eddig is bebizonyították, hogy méltók érdeklődésünkre, figyelmünkre, bizalmunkra. Azok, akik olyasmint alkottak, amit mások nem tudtak. Azok, akik különbek a közrendű halandóknál.

Nagyjelentőségű nyilatkozatot tehet például Schopenhauer, aki erről értesít bennünket: — Rájöttem, barátaim, hogy ez a rejtélyes világ nem egyéb, mint akaratum és képzeletünk csodálatos szövevénye.

Nagyjelentőségű nyilatkozatot tehet Edison is, aki ezt közli:

— Képzeliétek, fölfedeztem a villanylámpát.

Nagyjelentőségű nyilatkozatot tehet Shakespeare is, aki még az ihlet tüzes fellegetől boritva, sápadtan és rajongva kiált föl:

— Ma fejeztem be a Lear király ötödik felvonását.

Sajnos, azokat a nyilatkozatokat, amelyekről itt van szó, nem ők teszik, hanem olyanok, akiket eddig vagy nem ismertünk, vagy ha ismertünk, csak az derült ki róluk, hogy egyáltalán semmit se tettek, hogy nemcsak egy nagy művet nem tudtak létrehozni, hanem még egy cipőt is képtelenek volnának megfajlítani, hogy mindig csak korteskedtek, ravaszkodtak, tülekedtek s mivel semmire se voltak alkalmasak, arra vállalkoztak, hogy az egész világot vezessék. Apró ügynökök ezek, szürke, jelentéktelen, többnyire egészen tehetségtelen emberek.

De ez még nem volna baj. Végre ilyenek is lehetnek fontos érdekek szócsovei. Nem föltétlenül szükséges, hogy a hordár, akire rábízunk levelünket, lángelme legyen. Elegendő, ha tisztességesen teljesíti kötelességét. Vagyis még ilyen kisjelentőségű emberek is tehetnek nagyjelentőségű nyilatkozatokat.

Elképzelem, hogy az egyik ezt mondaná: — Emberiség, ezennel örök szeretetemet jelölül átnyujtok neked egy zsák krumplit.

Elképzelem, hogy a másik ezt mondaná: — Vásároltam nektek 500 tonna szilvalekvárt, 1200 vagon töltőtollat és 1.200.321 darab sérvkötőt.

Elképzelem, hogy a harmadik ezt mondaná: —

Tudjátok mit, tépjük szét azokat a szármarságokat, melyeket eddig összefirkáltak s próbáljunk holnap délután félőtől kezdve új életet élni.

Csakhogy ők nem ezt mondják. Ők nem

Ujabb puccskísérlet Ausztriában

Pfriemer a bajor Heimwehr bevonulását tervezte.

Münchenből jelentik: A Münchener Zeitung értesülése szerint Pfriemer, az elmúlt hétfőn újabb puccsot akart megkísérelni Lambert gróffal karöltve és a puccsban részt vett volna a bajor Heimwehr is. A bajor rendőrség Pfriemert és Lambertet állítólag le is tartóztotta, majd ismét szabadon bocsátotta őket. A lap szerint Pfriemer rövidesen visszatér a jugoszláviai Marburg városába.

A müncheni rendőri tudósító érdekes módon cáfolja a puccshíreket. A cáfolat szerint Pfriemer senki idegennel müncheni tartózkodása alatt nem beszélt és elutazását sem jelentette be. Valószínű, hogy az a bizonyos Hahler nevű férfi, aki Starhemberg herceg sajtófőnökeként szerepel, csak nehézségeket akart támasztani Pfriemer elé, aki ma este már el is utazott Münchenből, valószínűleg vissza Jugoszláviába.

A szovjetpénz hamisítását nem büntetik

Genéből jelentik: A svájci törvények — amint az alábbi eset igazolja —, nem büntetik a cservonec hamisítását. A német rendőrség azzal a kérelemmel fordult a svájci hatóságokhoz, hogy szolgáltatassák ki Karumidze georgiai kereskedőt, aki a georgiai szabadságmozgalom támogatására Németországban szovjetbankókat állított elő. Amikor a német hatóságok ennek nyomára jöttek, Karumidze Svájcba szökött.

A svájci szövetségi bíróság elutasította a németek kiadatási kérelmét és pedig azzal az indoklással, hogy a svájci törvények szerint csak az a pénzhamisítás üldözendő, amikor „svájci, vagy olyan idegen pénznemeket hamisítanak, amelyek Svájcban törvényes érvénnyel bírnak”. Az orosz bankjegyek nem élveznek törvényes védelmet Svájcban, s aki azokat hamisítja, jogilag nem követ el bűncselekményt.

Dacára ennek a felmentő döntésnek, Svájc alig lesz eldorádója a cservonec-hamisítóknak, mert a józan svájciak gondolnak arra, hogy viszont Oroszország könnyen viszonzhatja jól sikerült svájci frankhamisítványokkal a helvét jogszokást.

tényeket közölnek. Ők „írnak”, fogalmaznak, mondatokat szönek-fonnak. Eddig még soha életükben nem nyultak tollhoz, mert nem volt rá szükségük, de a válságos időkben szavaiknak kolomp-muzsikájával akarnak bennünket elbűvölni. Talleyrand-tól megtanulták, hogy a szó csak a gondolat elrejtésére szolgál. Utánozni próbálják mesterüket. Holott nekik éppen csak gondolatuk nincs, melyet el kellene rejteni.

Nyilatkozatuk tehát ma így szól:

— A helyzet sötét, de nem reménytelen.

Holnap:

— Vállvetve kell haladnunk s akkor az eredmény nem lehet kétséges.

Holnapután pedig:

— A tagadhatatlanul súlyos világválságból csak az egyetértés vezethet ki s a kölcsönös bizalom megszilárdulása, az ellentétek elsimítása bizonyára meghozza a várt eredményt.

Ki figyel még ezekre? Ki hisz még bennük? Főképp mi ad még hitet a szellemi közepszerűségnek, hogy tovább folytassa sármasszülgyakorlatát. Nem tudni.

Az emberiség — szegény — visszazuhan betegpárnájára. Nézi, hogy gennyed a teste, hogy lángol a háza.

Közben mulnak a napok, a hetek, az évek. Vele pedig az élet is.

A fogak esnyva lerakódása

A legjobb orvot is elégtelenül. A száj kellemtelen szaga visszatartólag hat. Mindkét szépséghibát néha már egyszeri használat után megszünteti a csodásan üdítő ízű Chlorodont-fogpép. Használatát után a fogak gyönyörű elefántcsont fényt nyerne, még az oldalukon is, különösen, ha egyben az é csőra szerkesztett fogazott sörteű Chlorodont-fogkefét használjuk. A foghigiéné közötti, a száj rossz szagát okozó rothadó ételmaradékokat teljesen eltávolítja. Probléma először egy tubussal meg. Chlorodont-fogpép, fogkefe és szájvíz mindenütt kaphatók. Valódiak csakis a két-felhár-röld csomagolásban „Chlorodont” felirással.

Három újabb letartóztatás Aradon a feketeszesz-panama ügyében

Az új nyomozás váratlan fordulata — A soffőr, aki minden kihallgatása alkalmával másként vall — A pénzügyigazgatóság egyik főtisztviselője és egy aradi tisztviselő a vizsgálóbíró előtt — A letartóztatási végzést a vádtanács is jóvá hagyta — A Tábla dönt a további fogvatartás felett

A feketeszesz-panama aradi vizsgálatában ismét nagyobb szünet következett be, amely most váratlan letartóztatásokkal fejeződött be. Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő közel két héttel ezelőtt az *Aradi Közlönynek* adott nyilatkozatában bejelentette, hogy vizsgálatai folyamán újabb szenzációs nyomokra bukkant, amelyek fordulatot hoznak a vizsgálat menetébe. Taranu vezérfelügyelő adatait közölte *Moldovan Sabin dr.* delegált vizsgálóbíróval, aki az új nyomokon elindulva megkezdte a tanúk kihallgatását, akik között a feketeszesz-ügyben eddig még nem szerepeltek nevek is voltak. A közel két héten át, ugyyszólván naponként tartó kihallgatások után *a mai nap váratlan szenzációjaként hatott a hír, hogy a vizsgálóbíró újabb letartóztatásokat eszközölt.* A legelső és legfontosabb volt közöttük *Konyelicska János* soffőr, aki eddig csupán mint tanu szerepelt. Konyelicska volt ugyanis az, aki a megállapítások szerint autójával éjszakákon keresztül szállította az adózatlan szeszt Aradra. A tanu az idén tavasszal kiutazott Délamerikába, hogy a kihallgatások alkalmával mint koronatanu ne kelljen vallomást tennie. Konyelicska később visszajött Aradra, itt jelentkezett *Ludosan* vizsgálóbírónál, aki előtt részletes vallomást tett. Később azonban ezt a vallomását megváltoztatta és az ebben foglalt terhelő adatokat valótlannak jelentette ki.

Az előző vallomások alapján azonban tovább folyt a vizsgálat, amely terhelő adatokat produkált egy tekintélyes aradi cég tisztviselője, *A. L.* ellen, aki állítólag az aradi pénzügyigazgatóság egy magasrangú tisztviselőjének, *S. G.-nek* átadott olyan könyveket, amelyek később állítólag eltűntek, holott a nyomozás további folyamán fontos adatokat tartalmaztak volna. *Moldovan Sabin dr.* delegált vizsgálóbíró elsősorban is azokat a tanukat hallgatta ki, akiknek vallomása támpontot szolgáltatott a gyanúsítottak bűnösségére. Amidőn már az ügyben érdekelt összes tanukat is kihallgatta *Moldovan dr.*, idézte be a gyanúsítottakat, akiknek kihallgatása meglepően rövid idő alatt produkált eredményt. Ma délelőtte ismét beidézte *Konyelicska János* soffőrt, valamint a két tisztviselőt, akiket ismételtén kihallgatott, majd *kihirdette előttük az előzetes letartóztatásra vonatkozó végzést.*

A letartóztatás megtörténte után mind a három gyanúsítottat átadták az ügyészségi fogház igazgatóságának, ahonnan már szűrnöves fogházörök kíséretében kerültek két óra körül az aradi törvényszék *Sanciu-vádtanácsa* elé. A vádtanács ismételtén kihallgatta mind a három letartóztatottat, majd feltűnően

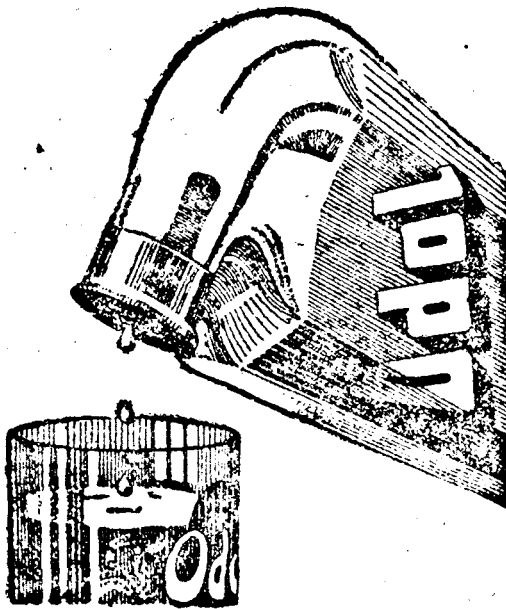
Halálos kazánrobbanás Moreniben

A felrobbant kazán egy embert megölt, kettőt megsebesített.

Moreniből jelentik: Halálos végű robbanás történt ma éjjel Moreniben a 159-es petróleumszondánál, mely a „Creditul Minier” társaság tulajdona. Két gépész és egy szondakezelő egy gázmotornak a begyújtásán dolgoztak, amikor hirtelen a gázmotorral összeköttetésben álló süritett levegővel telített kazán óriási detonációval felrobbant és a szilánkok három ott tartózkodó gépészt életveszélyesen megsebesítették. *Moraescu Sándor* szondakezelő oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy pár perc múlva belehalt sebeibe. A másik két gépészt, *Pavel Stoianu* és *Teslovan István*t a mentők beszállították a kórházba, ahol gondos kezelés alá vették őket. Az ügyben szigorú vizsgálat indult.

rövid tanácskozás után *kihirdette a letartóztatást jóváhagyó végzést azzal az indokolással, hogy a három gyanúsított őrizetben tartására a további vizsgálat érdekében szükség van.*

A vádtanács előtt *Sarbu dr.* és *Fischer Jenő* aradi ügyvédek látták el a gyanúsítottak védelmét, akik a vádtanács döntése ellen felleiyamodást jelentettek be a temesvári táblához, amely a jövő hét csütörtökén dönt a letartóztatások ügyében.

**Jobb szájvizet,
mint az ODOL még nem
találtak fel. A tudomány
mai állása mellett biztos,
hogy ODOL a legjobb
szer a száj és
fogak ápolására.**

Meglepő fordulatot jelent a zsigmondházi drámában Ketsch Lajosné vallomása

Ludosan Miklós vizsgálóbíró ma hallgatta ki az asszonyt — Előadása szerint gyermekei a Marosba estek és ő utánuk ugrott, hogy kimentse őket — A vízben epileptikus rohamok fogták el — Újabb tanukat hallgatnak ki az ügyben

A közelmúltban történt Zsigmondházán az a halálos kimeneteli családi dráma, amelynek áldozata *Ketsch Lajos* vizimolnár kislia volt. Mint ismeretes, a molnár és felesége valami csekélységen összeveszttek, ami annyira felizgatta *Ketschnét*, hogy két gyermekével a Marosba ugrott. A férj bünvádi feljelentést tett az asszony ellen s ebben az ügyben *Ludosan Miklós* vizsgálóbíró ma hallgatta ki *Ketsch Lajosné*t, aki különben most jött ki az aradi közkórház elmeosztályáról, ahol megfigyelés alatt tartották, mivel az a gyanu merült fel, hogy az asszony súlyos idegben szenved.

A kihallgatás ezt a feltevést káoszik megerősíteni, mert az asszony a hozzámított kérdésekre zavaros feleleteket adott. Az eseményekre már nem emlékszik vissza tisztán. Tudja, hogy a férjével valami csekélység miatt összevesztett, mire férje súlyosan összeverte. Si-

Gyalog tett meg 100 kilométert Aradig egy vádlott, akit megérkezése után kórházba szállítottak

Holtfáradtan érkezett az aradi ügyészségre Marin József Gurahoncról és az ügyészségen összeesett.

Agyoncsigázott, tőpörödött öreg embert hoztak ma be délelőtt a csendőrök az aradi ügyészségre. Vállán kenyeres tarisznya, zsák, amelyben fehérnemű volt. A kis öreg lehorasztott fejjel, meg-megroggyanó térdekkel vonszolta magát az ügyészségi iktató szobájáig, ahol lerogyott a földre. Feje mellére hanyatlott és úgy nézett ki, mint akinek még csak néhány perce van ebben a világban, amelynek vándora volt.

Mert *Marin József* 56 éves gurahonci lakos valóban hatalmas vándorutat tett meg, amíg holtra fáradtan érkezett az aradi ügyészségre. A mintegy száz kilométeres utat gyalog tette meg. *Marin Józsefnek* valami ügye van a törvényszéken, amelyben mint vádlott szerepel. Valami kis bagatell-ügy, azonban a törvény nem tesz különbséget kis és nagy ügyek között, Marinnak is kiküldötték az idézést, amelyre azonban Marin csak a válát vonogatta. Nincs neki pénze, hogy vonaton menjen Aradra a törvénybe. A bíróság azonban nem ismer tréfát. Kiadta az elővezetési parancsot *Marin József* ellen, akit a csendőrség felszólított, hogy ha pénze nincs vonatra, készüljön a nagy utra — gyalog. Felpakkolt tehát az öreg egy egész kenyeret, valami kis turófélét és egy pár fehérneműt. Azután elindult őrsről-örsre, amíg végül háta megett volt a száz kilométeres út.

De Aradra már úgy érkezett, hogy minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy *Marin József* a nagy fáradtságtól elszenderül szőpen, örökre. Az ügyészség rendelkezésére tehát értesítették a mentőket. A mentőautó meg is jelent a törvényszék kapujánál. *Marin Józsefet* a két tűzoltó-mentő betámogetta az autóba és a törvény agyoncsigázott vándorát elhelyezték az aradi közkórházba, ahol addig marad, amíg lábja nem kap s ügyében megtarthatja a törvényszék a tárgyalást.

Bomba robbant Nápolyban

Levegőbe repült egy deszkaépület.

Rómából jelentik: Nápolyban az ottani fasiszta tartományi helyiség mellett, egy deszkaépület mögött, ahol az őszi sportünnepségekre szóló vasuti jegyeket pccsételték le, ma bomba robbant. A deszkaépület a levegőbe repült, de emberéletben nem esett kár.

Fekete-listát készítenek Aradon

Egy különös
rendelet, amely-
nek nehéz meg-
találni az okát — Tiltakoznak az italmérők —
ENGEL GYULA, a Kiskereskedők Szindikátusa-
nak elnöke nyilatkozik a miniszteri rendeletről

mindenkiről, aki szesz- italt vásárol

A szóbanforgó miniszteri rendeletnek azt a címet is lehetne adni: „*Hogyan lesz a kiskereskedőből finandetektív*”. A Kiskereskedők Szindikátusa a közeljövőben nagygyűlést tart, amelynek tárgysorozatában a következő pont ötlük a maga fantasztikumával elsősorban is az ember szemébe: „*Tiltakozás a 310.857/1931. sz. miniszteri rendelet ellen, amely szerint a kiskereskedőknek a szeszitalokat vásárlókról regisztert kell készíteniük*”. Egyenesen a komikum erejével hat ez a rendelkezés. Nem tudni, vajon morális vagy praktikus okok késztették-e elsősorban a minisztert ennek a rendeletnek a kibocsátására, annyi bizonyos, hogy ha életbelép, úgy furcsa helyzet okozója lesz.

Szükségesnek tartottuk, hogy a nem mindennapi érdekességű rendelkezés felől Engel Gyulánál, a Füszerkiskereskedők Szindikátusa elnökénél érdeklődjünk, aki az ügyben a következőket mondotta:

— A sérelmes 310.857/1931. számú rendelet előírja, hogy a szeszitalok forgalmának nyilvántartására a kiskereskedőknek külön regisztert kell tartania. A regiszter „Tartozik” oldalán a következő rovatok lesznek kitöltendőek: A szeszital származási helye, a dátum, amikor beérkezett és a szeszital minőségige. A „Követel” oldalon az első rovat egyenesen neveltséges. Itt ugyanis a következő felirat áll: „*A vásárló családi és keresztnéve*”. Azután a dátum, amikor az italt vásárolta és végül a vásárolt áru minősége. A rendelet értelmében a regisztert mindennap ki kell tölteni és hogy a rendelet betartassék, havonként fogják a könyvvitelt a pénzügy részéről ellenőrizni. Ugyancsak havonta vizsgálják felül a számlák lebelyzését is.

— Egészen magától értetődő — folytatta Engel Gyula információit — hogy mi, kiskereskedők a legerélyesebb tiltakozásra készülünk a rendelettel szemben, amely egyenesen lehetetlen helyzetet teremtene számunkra. A kiskereskedőknek a régi jó világban sem volt könyvvitelre szüksége és most, amikor létharcát vívja, képtelen arra, hogy a különböző regiszterek pontos kitöltésére külön könyvelőt tartson. Ettől eltekintve az állandó kontroll által örökös zaklatásnak lesznek a kiskereskedők kitéve. Ez azonban az éremnek csak az egyik oldala. A másik, amely még sokkal károsabb, esetleg egyenesen végzetes hatású: a szeszitalok vásárlóinak a nyilvántartása

Tíz millió lejt osztottak ki a szatmári nyugdíjasok között

Szatmárról jelentik: A szatmári nyugdíjasok kétszáztagú küldöttsége kereste fel Milea szatmármegyei képviselőt, aki kedden délelőtt ideérkezett. A nyugdíjasok küldöttsége kérte a képviselőt, járjon közbe a nyugdíjközpontnál, hogy a szatmári nyugdíjasok megkapják illetményüket, mert már valósággal nélkülöznek. A deputáció tagjai panaszukban kifejtették a képviselő előtt, hogy ezt a kenyértelenséget és éhezést tovább már nem bírják.

A képviselő megígérte a küldöttségnek, hogy az ügynek utána fog nézni és azonnal interveniál az illetékes helyeken. Milea képviselő még a délután folyamán felhívta a pénzügyminiszteriumot, ahonnan engedélyt adtak arra, hogy a szatmári pénzügyigazgatóság 5 millió lejt kifizethessen a nyugdíjasoknak. A képviselő ezenkívül kijárta még azt is, hogy a szatmári Banca Romaneasca további 5 millió lejt folyósított kölcsönként a nyugdíjasok kifizetésére. Így tehát a szatmári nyugdíjasok 10 millió lejt kapnak az előirányzott 54 millióból.

Ugyan mit fog válaszolni a vevő, ha a kereskedő a neve után érdeklődik majd. A várt felelet esetleg gorombaság lesz, mert elvégre ha valaki pár deci konyakot vagy rumot vásárol, azért még nem kötelezhető arra, hogy családi adatait előtarja. Olyan látszata lesz ennek, mintha a szeszital vásárló valamilyen bünt követne el és ezért listára kerül. Az eredmény örök vita, veszekedés és végül a vevőknek az üzletből való elmaradása lesz. Érzékenyebb természetű ember az üzletet azontul el fogja kerülni.

Eddig Engel Gyula nyilatkozata, amely részletesen megvilágítja, hogy mi is lényegében a sérelmes rendelet. A miniszter a rendeletet, mint értesülünk, azzal igyekszik megindokolni, hogy a regiszter pontos vezetése kiküszöböli a jövőben az eddigi szeszitalokat, különösen pedig a feketeszesz-gyártást. Hogy ezt a miniszter hogyan képzei el, az titok.

A helyzet tehát a következő: Romániában nincs szesztilalom, nincs prohibíció, de aki szeszitalt vásárol, feketelistára kerül. Már csak a fényképes és ujjlenyomatosszerű van hátra.

A sérelmes rendelkezés ügyében egyébként érdeklődtünk a pénzügyigazgatóság szeszosztályán, ahol a következő felvilágosítást nyertük:

— A szóbanforgó regiszter már 1930. év óta kötelező a kiskereskedők számára és az ujonnan érkezett rendelkezés csupán az ellenőrzést szigorította meg. A regiszternek csak ugyan van egy olyan rovata, amely a szeszital-vásárlók nevét kell hogy tartalmazza. A rendelkezés valóban erőszakolt bizonyos tekintetben, de tény az, hogy mindmáig változatlanul érvényben van és a szeszitalok forgalmát hivatott ellenőrizni.

Borzalmas tüzkatasztrófa

Leégett huszonhét lakó-
ház — Számos házi-
állat elpusztult — Lángban álló uccasor — Gyászban a falu — Megindult a vizsgálat

Dévről jelentik: Nagy tüzvész pusztított ma a kora reggeli órákban a hunyadmegyei Serel községben. A tűz az egyik parasztgazda házában keletkezett, ahol a gazda két kis gyermeke tüzzel játszadozott és az égő gyufát az udvaron lévő szálmakazalba dobták, amitől az meggyulladt és pár perc múlva már az egész épület lángokban állott. A tűz keletkezésének idején a községben nagy szélvihar volt és ennek következtében az égő zsarátnokok a szomszédos házakat is felgyújtották, úgy, hogy rövid félóra leforgása alatt egy kilométer hosszúságban az egész falu lángtengerben állott. Növelte a katasztrófa borzalmasságát még az, hogy a lakosság nagyrésze a mezőn és a szomszéd község hetivásárán volt s így a tűz csaknem háboríthatatlanul végezhette borzalmas pusztításait.

A helybéli csendőrség parancsnokának vezetésével a csendőrség, valamint a községben tartózkodó lakosság fogott hozzá a tűz továbbterjedésének megakadályozásához, ugyanekkor pedig értesítették Raul Barbat község tűzoltóságát, amely csakhamar a veszedelem színhelyére érkezett és hozzáfogott a lokalizáláshoz. A tüzet csak az esti órákban sikerült valamennyire lokalizálni, ekkorra azonban már 27 lakóház, a hozzá tartozó rengeteg melléképülettel, mind elhamvadt. A tűz marta-leka lett nagyon sok háziállat, amelynek nagyrésze az istállóban volt bezárva és ott is pusztult el.

FILM KÖZLÖNY

A hitlen Eckeardt

Vígjáték-bemutató a Central-moziban.

Hamisítatlan csengésű, eredeti, jóízű humor jellemzi ezt a remekbe készült német vígjátékot, amely ma futott először a Central-mozi műsorán. Mi sem hálásabb téma, mint a csapodár férj kalandjainak és az ezekből származó apróbb-nagyobb kellemetlenségeknek karikatúrálása néhány felvonáson keresztül. Hát még mikor ez az ugynevezett kikapós férj tulajdonképpen a leghüségesebb mintaférj-figura és teljesen hibáján kívül keveredik bele a házasságtörés komédiájába?! Ezt a kitünő vígjátékot ezuttal olyan mulattató, teljesen új ötletektől, helyzetkomikumoktól megtöltött formában szervirozza a rendező, hogy két órási állandó derűsége, kitoró kacagást biztosít a vígjáték publikumának. Minden jelenet, minden szó bonyolult helyzetkomikumot von maga után, melyet azután egy-egy szellemes ötlet, nem várt fordulat egyszerűen elsimit.

Elsősorban Ralph Arthur Robertsnek, ennek a rendkívül mulattató képességgel megáldott pompás vígjátékkarakternek köszönhető a darab sikere. A hitlen Eckeardt figuráját, melyre a szüzsé gördülékeny, lüktető menete fel van építve, olyan frappáns beállításban hozza eléünk, hogy ennél valami jobbat, kacagtatóbbat elképzelni is nehéz. A kikapós sógor szerepében Fritz Schultze, ez a kedves, bohém fiú olyan eleven, mozgékony és behizelgő, hogy valósággal magával ragadja a közönséget. A molett Lucie English a megcsalt asszony szerepében a töle megszokott eredetiséggel, természetesen modorával tünik ki az együttesből. Margarete Kupfer, a legjobb német komika az anyós. Igazi anyós, annak rendje és módja szerint. A bájos szőke Annie Mackart és az impozáns Lissi Arna járulnak hozzá még a kiváló vígjáték-együttes sikeréhez, meg a kitünő Paul Hörbiger, akit nem egy nagyszerű vígjáték főszerepéből előnyösen ismerünk s aki a biztosítási ügynök kis szerepéből formált ezuttal kabinetalakítást. Külön kiemelésre méltó az a vokál-kvintet, amely a vígjáték egyetlen zeneslágerét interpretálja.

Az aradi törvényszék elvi jelentőségű döntése az elszámolásból eredő bűnügyekre vonatkozólag

Minden hasonló pert a polgári bíróság elé utasítanak.

Ács József kereskedelmi utazót feljelentette Maxim Sándor kereskedő, hogy 1492 lejjel nem számolt el a részére bizományba átadott áruk árából. Ács előadta, hogy közöttük olyan megállapodás volt, hogy az eladási árból fedezi utiköltségén s mivel 15 ezer lejből a jutalék levonása után a kereskedőnek még kivetelése maradt fenn, az tisztán kölcsönös elszámolást képez közöttük és Maxim közzött. Gutunoi ügyész beszédében rámutatott arra, hogy az utóbbi időben szpás, hogy minden elszámolási ügyből bűnügyet akarnak csinálni, kéri tehát a bíróságot, hogy az ügyet utalja polgári bíróság elé. A törvényszék ilyen értelemben is döntött és Ács ellen megszüntette az eljárást büncselekmény hiányában.

Ionescu-Sisesti miniszter a legteljesebb mértékben meg van elégedve az aradi intézményekkel

Látogatás az Astra-gyárban, Textilgyárban és Neuman-gyárban — Gazdag ígéretek és optimista jövő — A példaadó Arad — Küldöttségek a földművelésügyi miniszternél — Ionescu-Sisesti ma délután elutazott Aradról

Az Aradon tartózkodó Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter programjának második napja. — amint jeleztük — ugyancsak Aradon zajlott le. Reggel 9 órakor a miniszter a hatóságok fejeinek és az aradi parlamenti képviselők csoportjának kíséretében hat autón a legnagyobb aradi ipartelemek meglátogatására indult. Az Astra-gyárban Shapira Emanuel és Vigyázó László igazgatók fogadták a minisztert, akit végig kalauzoltak a hatalmas gyártelep valamennyi üzemen. A miniszter meglegedését fejezte ki a látottak felett. Amiket egy órási látogatása alatt tapasztalt, majd ígéretet tett, hogy mint Aradmegye képviselője, oda fog hatni, hogy a gyárüzemet az állam az eddigintélt intenzívebb módon foglalkoztassa.

Innen a miniszter kíséretével a Neuman-gyárba ment, ahol báró Neuman Ede, azonkívül Fuchs Arnold és Dán Oszkár igazgatók fogadták. A miniszter a szakember meglegedésével vette tudomásul az ujonnan létesített liszt-minősítési laboratórium működését és tetszését nyilvánította a gyárnak, tetszetős csomagolási exportlisztje felett, amelyet Fiuméba és Csehszovákiába szállítanak. Ionescu-Sisesti

tek fel a jövő évi munkára. Az Interimár-bizottság elnöke ezután a munkanélküliség leküzdésére indított sikeres akcióját ismertette Ionescu-Sisesti előtt. Kifejtette, hogy a társadalmi uton megszervezett munkanélküli segélyakció 2400 családfő által 7000 lelket tart tudományos statisztikai alapon nyilván.

— Aradváros vezetősége különben — mondotta beszédének további során — egyezés útján küszöbölte ki a harmonikus munka érdekében a városi tisztviselők és a vezetőség között folyó pereskedést, amelyhez már csupán a minisztérium végleges hozzájárulása hiányzik. Kéri a miniszter segítségét a legfelsőbb döntés megszerzéséhez.

— Még egy terv foglalkoztatja a város vezetését: a tavaszra előkészítendő aradi mintavásár terve. Ki kell jelentenie, — fejezte be exozéját Radu dr. — hogy a város vezetését minden körülmények között csak az adminisztráció és a város lakosságának közgazgatási problémái foglalkoztatták és Aradváros interimár-bizottsága sohasem foglalkozott politikával.

A miniszter beszéde

Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter figyelmet keltő beszédében válaszolt az interimár-bizottsági elnök jelentésére:

— Kedves kötelességemnek tettem eleget, — mondotta — amidőn ugyanis mint az állam egyik minisztere, ugyanis mint Arad képviselője, önöket felkerestem. Őszinte szeretettel viseltem e város és ennek lakossága iránt és úgyhiszem, hogy Arad még fontos szerepre van hivatva az ország nyugati határán. Optimizmussal kell rendezkednünk valamennyiünknek, mert meg vagyok róla győződve, hogy túljutottunk a világhátrahagyott pontján és

A titokzatos asszony = X-27

elérkezünk az egészséges megújulás új gazdasági korszakához. Örömmel hallottam az aradi munkanélküli segélyakció sikereiről is. Gondom lesz rá, hogy az aradi rendszert az ország többi városainak vezetőségei mintául tekintsék és követendő példaként használják fel, úgy is mint miniszter, úgy is mint Arad képviselője a legteljesebb mértékben meg vagyok elégedve az itt folyó munkával és különösen meg kell dicsérem a város vezetőjének és egész vezetőségének tevékenységét, amely

Rejtélyes merénylet egy aradi asszony ellen

Feljelentés az rendőrség előtt — Ismeretlen férfi támadása — Nyomoz a rendőrség

Ma megjelent a rendőrségen B. N.-né aradi illetőségű asszony és Ioanovici inspekciós komiszárnál bünyvádi feljelentést tett ismeretlen egyén ellen, aki erőszakot követett el rajta. A 24 éves asszony előadta, hogy bejárónőként volt alkalmazva egy ismert aradi ügyvédnél. Ma délelőtt, amikor munkáját végezte, gazdája távollétében bejött az irodába egy ismeretlen férfi, aki rátámadt, a ruhát letépte róla és merényletet követett el ellene. A merénylet, tettének elkövetése után, állítólag 300 lejt ajánlott fel az asszonynak, majd, amikor az visszautasította, sietve eltávozott.

A rendőrség az ügyben megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a fel-

ügy látom forrása a lakosság munkájának és harmonizálásának. Munkásságuk példaadó és én arra kérem önöket, hogy dolgozzanak továbbra is harmonikusan itt, az ország nyugati határán a többségi és kisebbségi lakosság megértő együttműködése jegyében. Legyenek továbbra is központja az előrehaladásnak és a harmonikus munkának!

A miniszter, miután beszédét befejezte, résztvett az interimár-bizottság ülésének további folytatásán, majd ennek befejeztével megindította Caba Gyula pénzügyi adminisztrátor jelentését Aradváros és a megye folyó évi adójának beszedéséről. A miniszter meglegedéssel vette tudomásul a pénzügyi adminisztrátornak az aradi adófontról tett jelentését és kijelentette, hogy interveniálni fog a pénzügyminisztériumban, hogy úgy a tisztviselők, mint a nyugdíjas-hátralekók ügyét közvetlen uton haladéktalanul rendezzék.

A pékek a kenyérbélyeg ellen

A miniszter és kísérete ezután a Dacia-étteremben ebédelt meg, amely után délután 3 órakor több deputációt fogadott a vármegyházán. Weisz Siegfried és Scholtz Károly aradi pékmesterek vezetésével az aradi pékek vezetősége jelent meg a miniszter előtt, ahol megismételték a kenyérbélyeg-illetéknek havi pausale-összegeben vállalt fizetésére vonatkozó kérésüket és kijelentették, hogy Arad egész pékipara egyhangulag áll az előterjesztett kérelem mögött. Ionescu-Sisesti kijelentette, hogy kérésük meghallgatásának semmiféle akadálya nincsen: ha legalább akkora összeget ajánlanak meg pausale címén, amennyit havi eddig is befizettek, úgy a pénzügyminiszterrel egyetértőleg mentesíteni fogják valamennyiüket az eddigi rendszer alól.

Beller Hans sváb kormányképviselő két küldöttséget vezetett ezután a miniszter elé. Kramer István községi bíró vezetésével a szentamafának egy küldöttsége kérte a minisztert a boradó leszállítására, a legelőügyeknek elintézésére és arra, hogy kapjon a község járásbírói jogot is a főszolgabíró mellett. Kérték közbenjárását a közoktatásiügyi kormányzatnál annak tisztázására is, hogy működik-e még hivatalosan a szentamafai algimnázium, amelynek céljaira évente jelenleg is nyolcvanezer lejt fizetnek. A második küldöttséget Schöndorf község küldötte és vezetőjének előadta, hogy a község határából a Maros mindegyre nagyobb területeket mos el és megváltozott folyása révén a tulsó parton lévő állami területeket növeli a község kárára. Ionescu-Sisesti miniszter ígéreteket tett a küldöttségek által előterjesztett ügyek elintézésére, majd — miután bizalmas értekezletet tartott egy a hatóságok vezetőivel, mint Arad jelenlévő parlamenti képviselőivel — délután öt órakor Beller Hans sváb kormányképviselő társaságában autón Temesvár felé elhagyta Aradot.

MARLENE DIETRICH-vel

Ismét egy slágerfilm!

Érdeklődéssel nézte közel egy órány keresztül a modernül felszerelt malomberendezéseket, azonkívül érdeklődött a jelenleg működésben kívüli álló szesz-üzem iránt is és ma meggyőződésének adott kifejezést, hogy rövidesen elfog következni az az idő, amidőn az ország ilyen hatalmas gazdasági felkészültsége, mint amilyen a Neuman-gyár is, újra termelő munkához foghat.

A Neuman-gyárból az Aradi Textil-gyár modern telepét kereste fel ezután a miniszter, ahol Kleinhändler, Schiffmann és Aczél igazgatók fogadták és kalauzolták végig az ipartelegen. Ugy a miniszter, mint kísérete, nagy érdeklődéssel tanulmányozta át a gyár modern felszerelését, a fehéritőt, valamint a festődét is és a látottak felett legteljesebb meglegedését fejezte ki.

Látogatás a városházán

A földművelésügyi miniszter közel négy órát töltött el Arad vezető nagyipari vállalatának megtekintésével. A Neuman-gyárból program szerint kíséretével a városházára ment, ahol éppen a város műszaki bizottságával kibővített interimár-bizottság tartotta ülését, hogy meghallgassa dr. Miklósi Kornel temesvári villanyüzemigazgató nagykonceptiójú tervét — amelyet csak a közelmúltban ismertettünk az Aradi Közlöny hasábjain — s amelyet Vasilescu Carpen iparügyi miniszter kezdeményezésére vetett föl újra Aradváros és Temesvár városának vezetősége előtt, a két város közös villanyárammal való ellátása ügyében. Ionescu-Sisesti kíséretével háromnegyed egy órakor lépett a terembe, ahol dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnök fogadta és sorban bemutatta a miniszternek az interimár-bizottság tagjait. Ezután dr. Radu Cornel a miniszter üdvözlő beszédének keretei között nagy vonalokban tett jelentést az interimár-bizottság eddigi munkájáról.

Felhívta a miniszter figyelmét arra a körülményre, hogy Aradváros vezetősége alkotta meg a romániai városok között elsőnek az új városi szabályrendeletet. A város költségvetését az 1932-es évre sikerült 24 millióval redukálni, tehát kiegyensúlyozott budgettel készü-

jelentés adatai mennyiben fedik a valóságot. A merénylet kiletét illetőleg a gyamu egy aradi memök ellen irányul. A vizsgálat folyik.

Az aradi mozí mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: A HÜTLEN ECKEHART. Szenzációs vigjáték-sláger. Főszerepekben: Raiph A. Roberts, Lucie Erglisch, Lissi Arna, Fritz Schulz, Annie Markart és Paul Hörbiger, Közreműködik Dajos Béla híres zenekara.

SELECT MOZGÓ: Ma utójjára. KÉT NYAKKENDŐ Georg Kaiser színművének filmváltozata. Főszereplő: Michael Bohnen a kiváló német baritonista.

H I R E K

Fekete-listára vesznek!

A fekete-lista nem éppen az a fogalom, amely akárki számára is kimondott örömet jelenthetne. Mindenesetre megbecsülésre valló tény, ha az államnak egyik-másik hatósága annyi érdeklődést tanúsít az ember iránt, hogy személy szerint is külön figyelmet szentel neki, de a tapasztalatok arra vallanak, hogy ebből az érdeklődésből mindig csak bajok származtak eddig. Ezért kelt némi aggodalmakat máris bennünk az a pénzügyminiszteri rendelet, amelyben írva van, hogy mindazokról a gyanús állampolgárokról, akik különböző szeszitalokba kívánják fojtatni búbanatukat és egyéb bajukat, egy pontos névszerinti kimutatást kötelesek készíteni az italmérők. Valószínűleg a pénzügyminiszter ur számára.

A pénzügyminiszter urat, úgy látszik, tényleg komolyan kezdi foglalkoztatni a szeszkeresés. A pénzügyminiszter urnak az a gyanúja, hogy bár kétségkívül eléggé iszákosak volnánk, mégse emeljük az állam szesz-bevételeit: tehát valószínűleg fekete-szeszt iszunk. S mivel feltételezi rólunk, hogy feketét szeszben csak odahaza merünk fogyasztani, fekete-listára kíván vétetni bennünket, miközben a 10 decis rumos itveggel a zsebünkben, diszkrétan hazafelé bandukolunk.

Lehet, hogy külön fényűzési adót fogunk a nyakunkba kapni, vagy legalább is egy többmilliósi bírságot, tiltott feketeszesz-fogyasztásért. Lehet, hogy az általunk otthon, lehetőleg titokban elfogyasztott szesz-mennyiségek összeadása alapján kér kölcsön valahol egy kis külföldi tőkét a pénzügyi kormányzat az új szeszmonopóliumra. Lehet. De miért kell ezt a dolgot pontosan ilyen listás módon csinálni? Hiszen lassanként már odajutunk, hogy régi jó szokás szerint még „Pálinkás jó reggelt!” se merünk hangosan kívánni, mert hiszen nem lehet tudni, mikor ír fel érte valamelyik szemületes fiú, vagy szesz-kereskedő?

A legszomorúbb pedig az a dologban, hogy már a régi jó módszer alapján sem kereshetünk feledést az új pénzügyminiszteri rendelet ellen. Ha vigak vagyunk, felírják, ha szomorúak, akkor is. A fekete-lista mindenképpen kijár nekünk, akár fehérek maradunk, akár feketék.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Jobbára felhős, esős idő, levegtelen hőváltozással.

— **Rómában telepednek le Habsburg Antal főherceg és Ioana hercegnő.** Bucarestből jelentik: Az Epoca tudni véli, hogy Habsburg Antal főherceg és Ioana hercegnő a jövő évben Rómában telepednek le.

— **A miniszterelnök hazakerkezik.** Bucarestből jelentik: Iorga miniszterelnök holnap, péntek reggel érkezik vissza Párisból. A pályaudvaron a kormány tagjai várják. A miniszterelnök még a délelőtt folyamán kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

— **Iparkamarák szövetsége az egyenesadók módosítása mellett.** Bucarestből jelentik: Az ipar- és kereskedelmi kamarák szövetségének delegációja tartott ma ülést a patenta fixa ügyében, amelyen elhatározták, hogy követelik az egyenesadó rendszerének módosítását. Tiltakoztak a cégbejegyzési szabályzat 87-ik paragrafusának eltörlése ellen, amely az erdélyi és bukovinai ipari engedélyek kiadása körül jelent sérelmet.

— **Háromszázmillió lejjel csökkent a közoktatás költségvetése.** Bucarestből jelentik: Az új költségvetés takarékosági politikája egyedül a közoktatásügyi tárcánál háromszáz millió apasztással érezteti hatását.

— **Elkészült a szeszmonopólium törvénytervezete.** Bucarestből jelentik: Argetoianu pénzügyminiszter elkészítette nagyjelentőségű törvényjavaslatát a szeszmonopóliumra vonatkozólag. A tervezet lehetőséget nyújt a kormánynak ama forma megválasztására, amelyet a saját szempontjából a legmegfelelőbbnek tart. A tervezet azonban csak az ipari szeszre vonatkozik.

Mozielőadásokat tartanak

Aradoáros vezeté-sége engedélyezte az aradi Iparos-Otthonban a tervet — Az előadásokat rendszeresíteni akarja az Iparos-Otthon

Azt a kulturmissziót, amelyet az Iparos Otthon Arad életében betölt, az Otthon igazgatósága most egy újabb rendkívül érdekes akcióval kívánja kibővíteni. Az Iparos Otthon vezetésének már régi terve volt az, hogy az Otthon nagytermében a színelőadásokon kívül mozielőadásokat is rendezzen. Ez elé azonban egyre akadályok gördültek, mivel — mint tudvalevő — a város monopolizálta a mozikat és így nem engedte meg, hogy a városi mozikon kívül máshol is játszanak filmeket. Arról, hogy az Otthon állandó jogot kapjon mozielőadásoknak akár csak egy héten való rendezésére is, egyelőre szó sem lehetett.

Most azonban, hogy a Román Irók Egyesülete engedélyt kapott arra, hogy magánmozit nyisson Aradon, mintegy megtört a jég és Arad iparossága újabb akciót kíván indítani annak érdekében, hogy mozielőadásokat tartsanak az Iparos Otthon nagytermében. Egyelőre azonban, amíg a helyzet nem tisztázódik, az iparosság sorozatos mozielőadások tartására még nem kért engedélyt. Az Iparos Otthon vezetésége azonban kérvényt nyújtott be a város vezetéséhez, hogy engedélyezze néhány kulturális és oktató jellegű filmelőadás tartását, amelyeket szóbeli előadás is kísérne.

Az iparosság kérvényét a város vezetésége le is tárgyalta és arra az álláspontra helyezkedett, hogy konkrétan körvonalazott időtartamra engedélyt ad néhány tisztán kulturális és tudományos jellegű film előadására. Az engedélyt ma délelőtt már alá is írta Radu Cornel dr., az interimár-bizottság elnöke és ennek értelmében az Iparos Otthonban e hó 18., 19. és 20-án szakszerű előadás kíséretében tudományos és kulturális filmeket fognak bemutatni, amelyek főleg egészségügyi problémákkal foglalkoznak. Az Iparos Otthon ezeken a napokon három előadást fog tartani.

Értésülésünk szerint az Iparos Otthon vezetésége már a közeljövőben akciót indít annak érdekében, hogy ezentúl gyakrabban tartsanak mozielőadásokat.

— **Gyermekmentő napot tartanak Európában.**

Genéből jelentik: A genfi nemzetközi Gyermekmentő Szövetség felhívást intézett Európa valamennyi államához, hogy mentsek meg a munkanélküliek gyermekeit. E célból november 15-én nemzetközi gyermekmentő nap lesz, melyen gyűjtést rendeznek minden országban a munkanélküliek nyomorgó gyermekei részére. Felhívják az egyes államok polgárait, hogy mindenki tehetségéhez mérten segítsen a munkanélküliek gyermekein.

— **Házasság az indiai és közelkeleti mohamedánok barátságának érdekében.** Londonból jelentik: Sehabzada Navab Azam Jah, a haiderabadi rizám legidősebb fia a Nizza melletti Ciniezben ma tartotta esküvőjét Der-ai-Schvar hercegnővel, a volt török szultán 18 éves leányával. Az esküvői szertartást a volt török szultán celebrálta. Az esküvői politikai szempontból nagyjelentőségű, mert az indiai és közelkeleti mohamedánok barátságát pecsételi meg.

**Megbízható, jó és olcsó
fehéreneműek
RUTKAY & BOTYE cégnél**

— **Leleplezték a Nobele-i éle expedíció egyik áldozatának emlékoszlopát.** Stockholmból jelentik: Upsalában nagy ünnepek között leplezték le Malgreen sarkutazó emlékoszlopát, aki a Nobele-i éle expedícióban elpusztult. — Emlékeztetés, hogy egy ideig tartotta magát az a feltevés, hogy Malgreent társai megették.

— **Elkészült a francia költségvetés.** Párisból jelentik: Az 1932-es költségvetési tervezet csak kilenc hónapra szól. A francia állam előirányzott bevételei a jövő évre 41 milliárd, 37 millió 290.000 741 frankot, míg kiadásai 40 milliárd, 935 millió 18 ezer 566 frankot tesznek ki. A költségvetési többlet tehát 102 millió 272 ezer 175 frank.

— **A szociáldemokraták az adók felemelése ellen.** Bucarestből jelentik: A szociáldemokraták ma tiltakozó ülést tartottak a tisztviselői fizetések leszállítása és az adók felemelése dolgában. Az ülésen a nagyjövedelmek progresszív megadóztatását és a színekurák eltörlését is követelték.

— **Esett a buza ára.** Galatiból jelentik: A galati-i terménytőzsdén a gabona árában visszaesés mutatkozott, aminek oka abban keresendő, hogy a kereskedők félnek az exportprémium behajthatatlansága miatt. Az árpában és a rozsbán is nagy áresés történt. Vagontételenkénti árban az árpa 7000 lejről 4000-re esett.

— **Erkölcserendészeti razzia Aradon.** A rendőrség erkölcserendészeti osztálya ma razzsiát tartott, amelynek során előállította Leanca Erzsébetet, Stazila Valeriát, Palcu Eugeniát, Brenstein Annát, Halasi Klárát, Stulovits Bertát, Ioana Vioricát, Haramgos Margarétát, Bona Floricát, Kumart Juliát, Szabó Máriát és Dobra Pircskát alkotó prostitúció miatt. Valamennyiük ellen megindult az eljárás.

Helyreállott a rend Cyprus szigetén

Deportálták a zendülőket.

Londonból jelentik: Az alsóház mai ülésén a gyarmatiügyi miniszter bejelentette, hogy Cyprus-szigetén a rend helyreállott. A tengerészkatonákat visszavezényelték, csupán 200 főnyi katonaság maradt a rend fenntartására. A zendülők vezetőit letartóztatták és részben deportálták őket. Az összes anyagi károkat a felkelőknek kell vállalniuk. Ideiglenesen a kormányzó képviseli a törvényhozást, az alkotmány csak később lesz.

— **Uj rádió-leadóállomás Párisban.** Párisból jelentik: Holnap nyitják meg ünnepélyes keretek között az új francia leadóállomást. A Radio Paris megnyitását eredetileg október 21-re tervezték, de közbejött akadályok miatt nem nyithatták meg mind a mai napig.

— **Az indiai rádióállomások beszüntették működésüket a gazdasági válság miatt.** Londonból jelentik: Az indiai rádió-leadóállomások beszüntették működésüket. Az első indiai rádió leadót Bombayban állították fel, majd Kalkuttában is felszereltek egyet. A leadókat most az állam vette át és a gazdasági nehézségek miatt működésüket beszüntették.

Női és leányka-felöltők és bundák
mélyen leszállított árban kaphatók:
PLESZ Központi Női felöltő áruházában, ARAD.
a színház hátsó bejáratával szemben.

— **Japánellenes tüntetés Hankauban.** Londonból jelentik: Hankauból érkező jelentések szerint nagy japánellenes tüntetéseket rendeztek ma Hankauban. A tüntetőket a katonaság verte szét.

— **Kávéval fűtik a mozdonyokat Brazíliában.** Londonból jelentik: A brazíliai közmunkaügyi minisztérium engedélyt adott a központi vasúlya társaságnak, hogy a lokomotivokat kísérletképpen kávéval fűtsék. A kávétermés ugyanis olyan óriási, hogy több százezer zsák kávé kellett a tengerbe szórni. A mozdonyok kísérleti fűtésén kívül alkohol, olajok és cellulozé előállítására is folytatnak a kávéval kísérleteket, hogy ily módon használhassák fel a termést.

— **Halálos végű kommunista tüntetés.** Lübeckből jelentik: A kommunista munkanélküliek a felvonulási tilalom dacára ma délután tüntető felvonulást rendeztek. Három rendőrt a tüntetők botokkal súlyosan megsebesítettek, mire az egyik védelemből revolvért rántott és az egyik tüntetőt agyonlőtte.

— **Az Egyesült Államok pilóta kimutatása.** Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kereskedelemügyi minisztériumának kimutatása szerint az USA területén 17272 képzett pilóta van, ezek közül 472 nő.

Sorsjegy-dalok.

I.

Az egyiknek sikerül,
A másiknak nem,
A sorsjáték titkolja,
[mit akar.
A házánál kiderül,
Hogy nyert-e, vagy sem
ZSIDÓ KÖRHÁZ
[SORSJEGGYEL
Nyerhet hamar!

II.

Van, aki bevallja,
Van, aki tagadja...
ZSIDÓ KÖRHÁZ
[mondja:
Sorsjegyét gyakorta
Eladja naponta, sőt...

III.

Az ipafai papnak sorsjegye is van,
Tehát az ipafai papi sorsjegy
papi papiros.
Az ipafai papnak minden kinöse e papirja,
Mert róla egy bölcspap írja:
Sorsa bizonyos...
Száz lejer'
Vette de sokat ér:
A ZSIDÓ KÖRHÁZ SORSJEGYÉR'
Milliót remél...
Az ipafai papnak ily sorsjegye van, tehát az
Ipafai papi sorsjegy papi papiros.

**Eletfogytiglani fogházbüntetést
kérik Alfonz exkirályra**

Elkészült a vádirat a volt király ellen.

Párisból jelentik: Madridi értesítés szerint az Alfonz király elleni vádiratot ma terjesztették a törvényszék elé. A király ellen nem hallos ítélet, hanem életfogytiglani fogházbüntetés kimondását kéri, amelyet csak akkor hajtának végre, ha a király visszatér az országba.

— Szabadlábba helyezték Rangez Évát. Az aradi törvényszék vádpancája ma foglalkozott Rangez Éva és Zsibrita Anna ügyével, akik állítólagos kommunista propaganda miatt voltak letartóztatásban. Mivel ügyükben a vizsgálat befejezést nyert és további fogvatartásukra ok nem forgott fenn, a vádpancás elrendelte mindkettőjük szabadlábba helyezését.

— Az aradi pénzügyigazgatóság nem volt hiány. Mai számunkban beszámoltunk arról, hogy az aradi pénzügyigazgatóságnál a pénzküldeményeket kísérő kimutatásban két ezer lejes csomagot 500 lejesnek tüntettek fel és ilyen módon látszólagosan egy millió lej hiány mutatkozott a pénztárban. A cikkkel kapcsolatban a pénzügyigazgatóság annak közlésére kért fel bennünket, hogy a cikkben foglaltak téves információ alapúak és hasonló hiány nem fordult elő a pénz beszolgáltatása alkalmával.

— A WIZO teaestélye. Városszeri nagy érdeklődés nyilvánul meg a WIZO folyó hó 14-én rendezendő teaestélye iránt. A teaestélyen, amelyet a Központi-szálló összes termeiben tartanak meg, a legváltozatosabb szórakozásokról gondoskodik a rendezőgárda. Az estély egyik szenzációja a bridgeverseny lesz, amelyet a legkiválóbb bridgejátékosok vezetnek. Lesz ezenkívül rómmi és tánc. A közönség szórakoztatásáról elsőrangú jazz-band fog gondoskodni. Mindazok, akik a bridgeversenyen részt akarnak venni és még nem jelentkeztek, a teaestélyen is bejelenthetik magukat. A nagysikerűnek ígérkező teaestély jövedelmének egy részét a munkanélküliek segélyezésére fordítják.

— A textilgyár szarkája. Nahnár József, glógováci lakos a textilgyárban volt alkalmazva mint munkás. Egy alkalommal a portás tetten érte, amint a gyárból a csizmája köré csavarva nagyobb mennyiségű vásznat akart kicsempészni. A vásznat elkobozták tőle, s egyben lopás miatt megindult ellene az eljárás. A mai főtárgyaláson a textilgyár képviselőjében Salgó dr. bejelentette, hogy a feljelentést a gyár visszavonja, mivel károsodás nem érte és nem is kívánja a munkás megbüntetését. Ennek tudomásul vétele után a bíróság büncselekmény hiányában megszüntette Nahnár József ellen az eljárást.

A fogak mindig fehérnek maradnak, ha állandóan a Chlorodont fogpépet, a célszerű Chlorodont fogkefét (különleges vágású) használjuk. A próba meg fogja győzni. Egy. tubus ára 32 és 20 Lej.

Hogyan védem meg a tőkém?
Vásároljunk ingatlant és értékpapirokat

Mateescu István vezérigazgató nyilatkozata — A mindig nyugtalan kistőkés — A pénzbetevők runje — A nemzeti valuta

Az emberek egy részét, akik az elmúlt hónapok szörnyű gazdasági ciklonjából vagyunk káruk egy részét meg tudták menteni. Éjjel-nappal az a gondolat üldözi, hogy az egykori tőkéje megmaradt roncseit hogyan próbálja megmenteni. Uton-utfélen választ keres arra a kérdésre, hogy tőkéjét, vagyontát hogyan tudná megvédeni.

Amikor tehát az *Aradi Közlönynek* néhány nappal ezelőtt megnyitott anketéjére: **Hogyan védem meg a tőkém?** — beérkezett további hozzászólásokat folytatólag leközzöljük, az a gondolat vezet bennünket, hogy minél többen szólnak hozzá mértékadó helyről a fenti aktuális problémához, annál jobban bontakoznak ki mindannyiunk előtt annak az utnak a konturjai, amely a mai nyomasztó állapotból bennünket kivezethet.

A mai cikkünkben **Mateescu István**, az Aradi Villamosművek vezérigazgatója, a Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, fejt ki nézeteit az anketában felvetett kérdésre vonatkozólag.

— Ha annviszor halljuk is ismételn az — mondotta Mateescu vezérigazgató — hogy a mai gazdasági krízis helyes diagnóza főleg a bizalmi válság, nem hangoztathatjuk eléggé, mert az évszázadok óta felépült pénzügyi struktúrnak legnélkülözhetlenebb eleme — a bizalom. Ez hiányzik ma nálunk s ha elemeire bontjuk a mai helyzet jelenségeit, minduntalan a bizalmatlanság ragályába botlunk.

— Amikor a tőke megvédéséről van szó, elkerülhetetlen az utóbbi napok eseményeit figyelmünk kívül hagyni. A betétesek egyrésze, az a minden áramlatnál nyugtalan, ideges kistőkés ezuttal is hazavitte készpénzét. Ugy érzi, hogy otthon inkább biztonságban van. Miért tette ezt? A felelet egyszerű: azért, mert a bizalma megingott. Ha pedig ennek a helyzetnek előidézőit keressük, akkor azokat egyaránt találjuk meg a nagyközönség és a pénzügyi intézetek sorában.

A konjunktúra visszahatása a mai helyzetre

— A konjunkturális időkben a betevő a magasba erőszakolt kamatgényeivel maga kényszerítette arra a bankokat, hogy fokozatosan felfelé srófolják a kihelyezési kamatlábait is. A magas betéti kamat viszont arra csábította a pénztulajdonost, hogy különböző módon készpénzt szerezzen és azt rizikómentes magas gyümölcsözötetésre a bankokba helyezze el. Az akkori idők jellegzetessége a **betevők runje** volt. Tulhalmozták a piacot készpénzzel, amelynek mindenképpen elhelyezést kellett találnia. A pénzügyi intézetek egyrészt magával sodorta a betétek utáni rohanás láza. Ezzel szemben a közönség is tulterhelte a bankokat drága pénzzel. A magas kamatok mellett való kihelyezés akkor rentabilisnak és biztosnak látszott. A pénzügyi intézetek az aránylag rövid lejáratra, három vagy hat hónapra elhelyezett betéteket a váltott magas kamatoztatás elérésére kénytelenek voltak ipari-, erdő-, mezőgazdasági-, vagy bányavállalatokba fektetni. Ezek a finanszírozások a betéti idő lejártánál hosszabb időre immobilizálták az elhelyezett tőkét. Amikor azután a konjunkturális idők karnánja szertefoszlott és bekövetkezett az a helyzet, hogy betétesek váratlan, külső körülmények folytán hirtelen pénzükhöz akartak nyulni, annak folyósítása nem történhetett meg minden megrázkódítás nélkül.

— Ami magát a pénzt, mint csereszkozt illeti, tudnunk kell, hogy maga a pénz, mint olyan, nem vagyoni, nem képviseli egy nemzet vagyont, hanem csak segédeszköze a nemzeti vagyoni komponenseinek forgalombahozatalára. Ha összeadnánk az ország bankjaiban elhelyezett lei-betétek összegét, akkor egy olyan

számat kapnánk, amely háromszor vagy négyszer meghaladja a Banca Nationala által kibocsátott bankjegy-kontingenst. Ha tehát csak elméletben képzelnék el, hogy egy nap mindenki visszakérné pénzét, akkor nemcsak a pénzügyi intézetek, hanem vele együtt az egész pénzügyi organizációnk, a nemzeti valuta stabilitása semmisülne meg. Akik tehát pénzüket a körforgástól, annak egyetlen rendelkezésétől akármilyen formában elvonják, azok kockáztatják egész közgazdasági struktúránk, a nemzeti valuta és ezzel saját vagyoniuk épségét.

— Az a meggyőződés, hogy az itteni közönség ismeri feladatát, tisztában van azzal, hogy tőkéjével annak produktivitását kell elősegítenie. Ezt pedig szerintem a bankokban elhelyezett betéteken kívül egyrészt azáltal érheti el, ha városi vagy agrár-ingatlant vásárol, amellyel a pénzcirkulációt, de a szükséges ingatlanforgalmat is növeli. Másrészt vásároljon értékpapirokat, vagyis olyan értékeket, amelyek további értékek előállítását szolgálják, elősegítik közvetve vagy közvetlenül a termelés folytonosságát és vele növelik magának az országnak, a polgároknak vagyonát.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház műsora, Pénteken, november 13-án este 8 és fél órakor: Cs. Sz. K. (Csalódott Szerelmesek Klubja). Operettjudozság, először. Tompa Béla főléptével. Zöldhelyi Annával, Major Katóval, László Andorral, Felhő Ervinnel. Bérlet 7 számú A. Sorozatszám: 27. — Szombaton, november 14-én este: Román előadás. — Vasárnap, november 15-én délután fél 6 órakor: Lámpaláz. Operettjudozság, ötödször. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám: 29. Este 8 és fél órakor: Cs. Sz. K. (Csalódott Szerelmesek Klubja). Operettjudozság, másodszer. Tompa Béla főléptével. Zöldhelyi Annával, Major Katóval, László Andorral és Felhő Ervinnel. — Sorozatszám: 30.

* Elmarad a szombat délutáni előadás. A színház igazgatósága közli, hogy a szombat délutáni hirdett előadás elmarad, miután a város által a minisztérium elé terjesztett matiné iránti kérelem még nem nyert elintézt.

* Az aradi színház mai premierje. Már napok óta lázas izgalommal folynak a próbák a Cs. Sz. K. (Csalódott Szerelmesek Klubja) című szezonlágernak ígérkező operettből. A főszereplőktől kezdve a statisztákig mindenki a szezoniker kiharcolásán fáradozik. A darabnak minden egyes jelenete fordulatos, ötletes és sok-sok humorral telített. A Cs. Sz. K. zenéje csupa finomság és olyan fülbemászó, hogy néhány nap múlva egész Arad ezeket a melódiákat fogja dudolni. A bemutató elsőrendű kiállításban kerül színpadra. Schreiber Alajos karmester nagy precizitással uralja a zenekart. Hetényi Elemér főrendező pedig munkát és fáradságot nem kímélve, körültekintően és igen tetszetős ötletekkel fűszerezte a darabot. Jegyek már csak korlátozott számban kaphatók a pénztárnál. Az előlekekből itélve, pénteken este bensőséges premierhangulat lesz a színházban. A Cs. Sz. K. főszerepeit Tompa Béla, a kolozsvári operettegyüttes tagja, mint vendég, Zöldhelyi Anna, Major Kató, László Andor és Felhő Ervin játsszák.

* A Der Deutsche Rundfunk legújabb száma ismét színes, változatos tartalommal jelent meg. A világszerte elterjedt kőművi rádióújság képekkel illusztrált cikkekben közli a legfrissebb s legérdekesebb rádió- és világeseményeket, hozzá folytatásban Hans Heise érdekesítő regényét: a „Menschen kommen vom Himmel“-t. Ezen kívül pedig teljes heti nemzetközi rádióműsört is ad.

Szezonnyitó előadás az IPAROS-OTTHON-ban

1931. évi november 15-én, vasárnap este 9 órakor szinre kerül:

Fodor László 3 felvonásos kitűnő vígjátéka:

Bölcsődal

Kezdeté pontosan 9 órakor.

Püinkösi királynő, aki egy bárban táncolja a rumbát...
Krizsán Mancsi »karrierje« — A szülői házból az a rumbát...
artistaügynökhöz — Az egykori püinkösi királynő
minden álma: a film — De addig jó egy pozsonyi mulató parkettje is

Minden esztendőben kiragad az ismeretlenség homályából egy-két leánynevet az Amerikából néhány év előtt importált szépségkirálynő-választás divatja. Pár hónapig beszélnek azután róla, a képeslapok tele vannak arcképekkel, filmfelvételek, diadalmenet, bankettek és a többi, ami még az ünnepléshez hozzátartozik. Azután egy-kettőre kimegy a divatból. Elfelejtik egész egyszerűen. Ez az, amibe azután szegény kis püinkösi királynők nem tudnak egykönnyen belenyugodni. *Krizsán Mancsi*, akit 1926-ban Magyarország legszebb leányának találtak a böcs zsiiri tagjai, szintén nem tudott többé belenyugodni az egyhangu, szürke életbe. Békéscsabai csendes otthonának elzárt falai közül ültették a szépségkirálynők trónusára. A csillogás, innepeltetés azonban rövid volt és *Krizsán Mancsi* visszakerült ismét a szürke mindennapok közé. Tizenhat éves volt és azt hitte, hogy még csak most jön az igazi siker, világhír, dicsőség. Egy álma volt: mozsizinesznie akart lenni. Hiszen elődje: Székely Ibolya az 1925-ös szépségkirálynő

Berlinben filmezett. Miért ne érhetné el ezt ő is?

A szülők hallani sem akarták róla, hogy *Mancsi* leányuk mozsizinesznie legyen. Azt akarták, hogy férjhez menjen, de *Krizsán Mancsi* minden kérését elutasította. Azután elmaradtak a kérések, a filmszerződés sem akart jönni. *Krizsán Mancsi* megunt a várakozást, azt mondta szüleinek, hogy felmegy Pestre a nővéréhez. Elengedték. De *Krizsán Mancsi* nem ment a nővéréhez, felkeresett egy artistaügynökséget, ahonnan szerződéssel a zsebében jött ki. Másnap már utban is volt Pöstyén felé, ahová szerződése szolgáltatta. Kis lokálokban, előbb Pöstyénben, majd Zsolnán táncolt, kóstolgatta az életet. Azonban itt nem tudta bevárni a szerencsét, Pozsonyba szerződött az Astoria-bárhoz, ahol a napokban lép fel először. De a nagy álmot még nem temette el, minden ut számára a berlini film-stúdió felé vezet. Addig is, amíg a világsiker várta magára, egyelőre a pozsonyi parketten táncolja a rumbát...

Örökre eltiltották minden sportműködéstől és a pályák látogatásától a TAC elnökét

Temesvárról jelentik: A temesvári disztrikt tegnap esti ülésén Weisz Imrét, a TAC szimpatikus elnökét örökre eltiltotta minden sportműködéstől és a pályák látogatásától. Az ok: a TAC-TMTE bajnoki mérkőzésen, amely szeptember harmadikán lett lejátszva, Weisz Imre, a TAC elnöke állítólag sértő szavakkal illette a vezető Sepi bírót, valamint a disztrikt ülésén, amikor kihallgatták, kölcsönösen sértegették egymást a disztrikt tagjaival. A súlyos ítélet ellen — amely Temesvár egyik legnagyobb sportmulattal rendelkező munkását érintette — felebbezéssel él a Ligához, amely minden valószínűség szerint megsemmisíti a disztrikt elfogult ítéletét.

O Az Erdélyi és Bánsági Sportújságírók Egyesülete felkéri tagjait, valamint azon sportújságírókat, akik még nem tagjai az egyesületnek, hogy fontos értekezletre pénteken. (november 13-án) este fél 9 órakor (Tököl-tér 1 szám alatt) Stenkl Imre főtitkár lakásán megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

O Sáros, az Ujpest tehetséges játékosának eltört karja rosszul forrt össze és kezelő orvosa újra eltörte karját és gipszkötést adott Sáros sérült karjára. Így tehát már letett az Ujpest azon óhajáról, mely szerint még az ősszel a Ferencváros elleni Derby-mérkőzésen szerepeltetné jeles játékosát.

O III. kerület—Budai „11” 2:1 (0:1.) Bajnoki mérkőzés keretében találkozott a két csapat.

O Háda védi vasárnap a Ferencváros Kapuját, miután Angyal legutóbb gyengébb teljesítményt nyújtott.

O Csehszlovákia—Olaszország Európa-kupa mérkőzés lesz vasárnap Rómában.

O Francia turamérkőzést kötött le a NAC. Váradról jelentik: Beszámolt annak idején az Aradi Közlöny azokról a levelezésekről, amely szerint a francia klubokkal kezdett turatárgyalásokat a NAC. A turatárgyalások eredménnyel végződtek, amennyiben ma befutott a várad atléták vezetőségéhez egy mérkőzésre szóló kötelevél, amely a kitűnő várad csapatot Montpellierbe köti. A további tárgyalások is a legjobb mederben haladnak előre és így valószínűleg hamarabb újabb turalekötésekről adhatunk hírt. Hol vannak ettől az aradi klubok, amelyek még csak meg sem kísérik a külföldi turamérkőzések iránt való tárgyalásokat.

O Kitűnő üzletnek bizonyult a közép-európai kupadöntőt Zürichben megrendezni. 45.000 svájci frank volt a bevétele a Zürichben lebonyolított első Vienna—WAC közép-európai kupadöntőnek. Ebből 21.000 frank a rendező Grashoppersé, a két bécsi csapat fejenként 12.000 frankot vitt haza. A mérkőzésnek Svájcban való megrendezése tehát kitűnő üzletnek bizonyult.

SPORT KÖZLÖNY

A Vienna megnyerte a közép-európai kupa második döntő mérkőzését és ebben az évben védi a kupát Vienna—WAC 2:1 (2:0)

Bécsből jelentik: Ma délután játszották le a közép-európai kupa-döntő második mérkőzését Bécsben a Hohe-Warte-i pályán, szép számú közönség jelenlétében a Vienna és a WAC csapatai. A második döntő mérkőzésre — mint ismeretes — a Vienna egy gólos előnnyel indult, amennyiben vasárnap Zürichben 3:2-re le győzte a WAC csapatát. A mai mérkőzés annak ellenére, hogy a Vienna egy gólos előnnyel indult, mégis teljesen nyitott volt. A mérkőzés, amely mindvégig erősiramu és élvezetes sportot nyújtott, a pillanatnyilag jobb Vienna megérdemelt győzelmét hozta s így a közép-európai kupa ezévi győztese a Vienna lett. A Vienna már az első féldőben lőtt két góllal be-

biztosította győzelmét. Míg a második féldőben a WAC erős támadásainak csak egy gól volt az eredménye.

A kupa-bizottság egy korábbi határozata szerint a kupa-győzteseknek fekete márvány-táblát adnak, amelyen ezüst koszorútól körítve a kupa domborműve van. A koszorút a négy résztvevő nemzeti szövetség színei díszítik. Az eddigi győztesek is megkapják ezt a díjat, a mely látható és maradandó jele lesz annak, hogy a klub csapata mely évben védi a kupát.

A késő éjjeli órákban érkezett jelentés szerint a kupa-győztes Viannának bankett keretében adták át a művészi kivitelű kupát.

Vegyes csapat játszik Athénben a Balkán-kupáért

Bucurestiből jelentik: A Román Labdarúgó-szövetség elhatározta, hogy a november 29-én Athénben lejátszandó Románia—Görögország Balkán-kupa mérkőzésre a román válogatott együttest profi- és amatőrjátékosokból állítja össze. A Labdarúgó-szövetséget a fenti elhatározásra az a körülmény készítette, mely szerint a román válogatott több turamérkőzést fog lejátszani és így akarják kellőleg képviselni Románia labdarúgó-sportját. Így tehát a válogatott csapat gerincét a Ripensia játékosai adnak. A Balkán-kupára a mérkőzés már úgy sem lehet semmiféle befolyással, mert azt — mint arról az Aradi Közlöny beszámolt — Románia már megnyerte. A Balkán-kupa utolsó mérkőzését Fábris, a kitűnő jugoszláv bíró fogja vezetni.

O A Budai „11” és III. Kerület kombináltja Váradon. A nagyvárad atlétáknak sikerült a jó-képességű budapesti kombináltj vasárnapra egy mérkőzés lejátszására megnyerni és így Várad sportszerető közönségének ismét kitűnő programban lesz része.

O Weigl vasárnap a BSE-ben játszik. Weigl, a tehetséges szélső játékos, akinek tudása az aradi „Hakoah”-ban bontakozott ki, vasárnap játszik először bajnoki mérkőzésen Budapesten, miután sikerült már a kiadatását megszerezni.

Aradi revolveres rablót felmentett a Tábla ötévi börtönbüntetés kitöltése alól

Az aradi törvényszék súlyos ítélete — A tanúk nem ismerték fel támadójukat — A tábla érdekes ítélete, amely felmentő volt —

Revolveres utonállás történt a közelmúltban az aradmegyei Muszka község határában. A pankotai vásárra igyekvő falusiakat a hajnali órákban egy állig felfegyverezett férfi állította meg és kirabolta. A csendőrség hosszas nyomozás után kézrekerítette Schmidt János székudvari lakost, aki beismerie a terhére rótt bűncselekményeket. Az aradi törvényszék a főtárgyaláson beigazoltak vette a vádakát és Schmidtet öt évi börtönrre ítélte. Az ügy felelőzése folytán most került a temesvári tábla-

elő, ahol a vádlottat Athanasiady Jean aradi ügyvéd védte. Beszédében rámutatott arra, hogy csupán a csendőrségi jegyzőkönyv képezi az egyetlen bizonyítékot Schmidtet ellen, míg a tanúk egyrésze kijelentette, hogy a vádlottban nem ismerik fel támadójukat, míg másik részük a hajnali derengésben nem tudta pontosan megjegyezni Schmidtet arcát. A tábla elítélte az érvelést és Schmidt Jánost felmentette az öt évi börtön kitöltése alól. Mivel az ügyész nem felebbezett, az ítélet jogerőre emelkedett.

Csoda olosóság a **GOLYA-áruházban** csipkében, harisnyákban és szveterekben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Sorsjegyeket bocsájt ki az állam a mezőgazdasági adósságok konvertálására

Az állam is részt vállal a kamatok fizetésében — Hogyan történik a konvertálás — Kategóriákba osztják az adósságokat

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium ma körlevelet intézett az összes minisztériumokhoz, amelyben instrukciókat ad az ugynevezett rendkívüli költségvetésre vonatkozólag. Ismeretes ugyanis, hogy a jövő évre két költségvetést készítenek: a huszonöt milliárdos rendest és egy rendkívülit. A rendkívüli költségvetés három részből fog állni. A rendkívüli költségvetés fogja magába ölelni a belföldi állami adósságok amortizálását is.

A hivatalos cáfolatok ellenére napról-napra újabb és újabb részletek jelennek meg a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról szóló törvény intézkedéseiről. Legújabbban az Argus közöl újabb részleteket, amelyek szerint a törvényjavaslat a mezőgazdasági adósságokat több kategóriába osztja. Az első kategóriába az öt hektárig terjedő birtoktulajdonosok tartoznak. Az ebbe a kategóriába tartozó földbirtokosoknak az adósságait harminc év alatt, négy százalékos kamattal konvertálják. A hitelezők nem követelhetnek ezektől a mezőgazdasági adósságtól többet, mint az évi törlesztési kvótát és a kamatot. Az e célra alapítandó pénzügyintézet,

a Cassa de Amortizare megvásárolhatja ezeket a követeléseket.

A második kategóriába tartoznak azok a földbirtokosok, akik öt hektártól 25 hektárig terjedő földdel rendelkeznek. Ezeknek a földjéből öt hektár a fenti elbánásban részesül, míg a többi az általános módszerhez tartozik. Az általános módszer értelmében ugyanis azok a mezőgazdasági adósságok, akiknek adóssága nem haladja meg birtokaik értékének hatvan százalékát, egy erre a célra alakítandó megyei bizottságtól kérhetik adósságaik konvertálását. Abban az esetben, ha ez a bizottság hozzájárul a konvertáláshoz, akkor az adósságokat 25 százalékkal leszállítják, míg a fentmaradó összeget a Banca Agriculturii Romanesti fizeti ki kötelezvények kibocsátása által. A kötelezvények amortizációját és azok kamatait az állam garantálja. Az első tíz évben az állam is részt vállal a kamatok fizetésében. Ezenkívül az állam még kétszázmillió lejel járul hozzá a mezőgazdasági adósságok konvertálásához és annak fedezésére sorsjegyeket hoz forgalomba. A sorsjegyekből minden évben maximum ötmillió lej értékűt bocsájt ki.

Megindul a postautalványforgalom Románia és Magyarország között

Rendelet az aradi postafőnökséghez — November 15-én indul meg a forgalom

Mint ismeretes, körülbelül hat hét óta a postai utalványforgalom szünetel Románia és Magyarország között. Ez a megbénító intézkedés érthetően káros következményekkel járt a két ország közötti gazdasági kapcsolatokra és a Magyarország és Románia közötti áruforgalmat is jelentősen megbénította.

Ma értesítés érkezett a bucaresti-i postavezérigazgatóságtól az aradi postára, amelynek értelmében november 15-től kezdődőleg az utalványforgalom ismét megindul a két ország között. Eszerint bármelyik romániai postahivatalban ismét fel lehet adni utalványokat, ezzel szemben Budapesten csak az 5-ös számú postahivatalban adhatók fel utalványok.

Az aradi Iparkamara kiküldöttjének is jelen kell lenni az adóárveréseken

Miniszeri rendelet a „szinleges” árverések megállítására. — Milliókkal károsult a kincstár, mert az árverésen polom áron vásárolták meg az árukat — az árverést szenvedő számára

Nagyfontosságú rendelet érkezett ma az aradi pénzügyigazgatóságra a pénzügyminisztériumtól. A rendelet előírja, hogy ezután az összes árveréseken, amelyeket az adóhivatalok tartanak meg, jelen kell hogy legyen az Iparkamarának egy kiküldöttje is. Az árverést csakis ennek a jelenlétében lehet megtartani.

Az érdekes rendeletnek még érdekesebb indokolása az, hogy az utóbbi időben a minisztérium megállapította azt, hogy az egyes kereskedők áruaktárát, amelyet adóhátralék fejében lefoglaltak és elárvereztek az adóhivatalok,

a kereskedő valamelyik bizalmi embere vásárolta meg potom áron. Az árukészletet ismét a kereskedő vette át, azonban a kincstár ilyen módon rengeteg összeggel károsult, mert az adóhátralék miatt a kereskedő ellen többé eljárni nem lehet. A minisztérium most ezt akarja megátolni az Iparkamara bizalmi embere által, aki ismeri az egyes kereskedők személyi összeköttetéseit is s megátolhatja a kincstár kijátszását a fiktív vevők elhárításával.

— Törlik a halottak és eltűntek adóhátralékát. A pénzügyminisztériumtól rendelet érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz, melynek értelmében az adóhivatalok kötelesek összeállítani azoknak a névsorát, akik elhaltak, vagy eltűntek, de adóik mint adóhátralék van feltüntetve az egyes adóhivatalok kimutatásaiban. A pénzügyminisztérium célja az, hogy a pénzügyigazgatóságok csupán azokat tartsák nyilván, akik tényleges adófizetők s az időközben elhunytak vagy eltávoztak adóhátralékait törölik a nyilvántartásokból. Az erre vonatkozó munkálatokat az adóhivatalok már meg is kezdték.

Textilutazó

azonnali belépésre felvétetik, Hosenzeig cikkeken bevezettek előnyben részesülnek.

Írásbeli ajánlatok Rudolf Mosse hirdetőbe Arad, „Warnsdorf” jelgére kéretnek. 235

Az aradi és aradmegyei exportőrök még a mai nap folyamán jelentsék be pengő- és schillingköveteléseiket

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara a következőket közli sürgősen a pengő vagy schilling-követeléssel bíró aradi és aradmegyei exportőrökkel: A romániai exportőrök tudvalevőleg már hónapok óta nem tudnak hozzájutni a magyarországi és ausztriai devizakorlátozások következtében pengő- vagy schillingköveteléseikhez. A Banca Nationala egyik igazgatója, Adrian Otioiu, valamint a budapesti román kereskedelmi attasé, I. Malasaru, a legközelebbi napokban Budapestre és Bécsbe utaznak, hogy az ottani jegybankokkal megállapodást létesítsenek a romániai hitelezők kifizetésére vonatkozólag.

A kiküldötteknek a követelések pontos összeírására is szükségük van s ezért a Kamara felhívja az összes aradi és aradmegyei exportőröket, akiknek áruszállításból kifolyólag pengő- vagy schilling-követelésük van, melyhez a magyarországi, illetve ausztriai devizakorlátozások következtében nem tudnak hozzájutni, hogy még a mai nap folyamán közöljék a Kamarával az alábbi adatokat: 1. A romániai hitelező cége és címe. 2. A magyar (osztrák) importőr cége és címe. 3a. A fizetendő összeg, a számlában szereplő valuta megjelölése. 3b. December 16-ig esedékes váltóknál a váltó összege. 4. A magyarországi bank részéről történt jóváírás kelte. 4b. A magyarországi bank címe. 4c. A váltók fizetési helye. 5. Miből származik a követelés? (az áru megjelölése): 6. Igazoló iratok (számla, költével, levelezés, fuvarlevélmásolatok stb.) A Kamara nyomatékosan kéri, hogy a fenti adatokat a 6. pontban említett másolatokkal együtt az exportőrök még a mai nap folyamán juttassák el a Kamarához, mert a román delegáció már a legközelebbi napokban Budapesten lesz.

— Elzárták a közlekedést az aradi viadukton. A város technikai ügyosztálya annak közlését kéri, hogy a viadukton a közlekedés a mai naptól kezdve el lesz zárva, mivel évtizedeken keresztül az alatta áthaladó mozdonyok gőze tökéletesen átrosszította a viadukt vasravezetét. A forgalmat a város vezetősége a Temesvár—Arad között a Radnai-úton, Szél-uccán és a rámpán keresztül az Erdélyi-úton át fogja lebonyolítani. A CFR-igazgatóság feladata lesz, hogy a viaduktot addig átjavítsák.

— Aradon és a megyében rendezik az örökösödési ügyeket. Az aradi pénzügyigazgatóságon a városi és megyei adóellenőrök bevonásával értekezletet tartottak, amelyen az adóellenőrök utasítást kaptak, hogy a megyében levő örökösödési ügyekben a telekkönyvi átírást rendeztessék az örökösökkel. A hozzávetőleges becslés szerint Aradon és a megyében még körülbelül 2500—3000 örökösödési eset van, amelyek után még nincsenek befizetve az örökösödési illetékek. A miniszeri utasítás értelmében ezeket november hó végéig rendezni kell, az örökösöknek be kell fizetni az illetékeket és az ingatlanokat telekkönyvileg is neveikre kell átíratni.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
telef.

Zseniliasapka és gyapjukalpap eladására

garanciaképes utazókat keresünk Erdély és a Regát részére. Mellékoikként is adjuk.

JUNO-BUDAPEST-ARAD.

Filiala: Ios. Deutsch, ARAD, Strada Bratianu No. 11.

Elkészült a sztratoszféra-repülőgép

A gép szerkezete és berendezése — Hétszáz kilométer óránként — Légmentesen elzárt kabin a pilótának és a segédjének

Berlinből jelentik: A Junkers-művek dessau-i telepén készen áll az Lu 49., az első sztratoszféra-repülőgép. Piccard professzor sikeres kísérlete óta, amely bebizonyította, hogy a ritka légrétegekben is meg lehet teremteni a hosszabb emberi tartózkodás feltételeit, lázas kísérletezés folyt a gyártelepen, hogy végre most eljussanak a gép megalkotásáig.

A sztratoszféra-repülőgép külsejében alig különbözik alacsonyabb rétegekben járó testvéreitől. Egész teste fémhöz készült, szárnyai valamivel hosszabbak és keskenyebbek az ismeret modellekénél. A leglényegesebb különbség az, hogy vezetője segédjével együtt légmentesen elzárt kabinban ül s a motorok ugyancsak légmentesen vannak elzárva a külvilágtól.

A zárt kabinban komplikált gépek biztosítják a levegő állandó nyomását és megfelelő oxigént tartalmaz, míg a fűtés automatikusan történik: a napsugarak melegítik a bennüköket. Különös gondot fordítottak meg a tájékoztató készüléket, amelyeknél a tengeralattjárók optikai berendezkedéseinek tapasztalatait jól értékesítették, hiszen a pilóta és a mechanikus teljesen zárt helyen tartózkodik és csak szerkezetek segítségével látják a külvilágot.

A sztratoszféra-repülőgépbe beépített motor mindössze 800 lóerős, tehát normális magasságokban ugyanolyan gyorsan halad, mint a többi gépek, amikor azonban átlépi a tízkilométeres határt — szükség esetén persze hamarabb is — a pilóta megindítja az ujonnan konstruált turbina-kompresszort, amely a légritka rétegekben is megfelelő levegővel látja el a porlasztót. A gép sebessége előreláthatólag ezekben a magasságokban el fogja érni az óránkénti 700 kilométert és a gyárban bizonyosra veszik, hogy ha az első kísérlet beválik, a legközelebbi jövőben nagy távolságu utazásokra már kizárólag ezt a típust fogják használni, amellyel néhány óra alatt a föld felső felére lehet elérni.

A sztratoszféra-repülőgépbe beépített motor mindössze 800 lóerős, tehát normális magasságokban ugyanolyan gyorsan halad, mint a többi gépek, amikor azonban átlépi a tízkilométeres határt — szükség esetén persze hamarabb is — a pilóta megindítja az ujonnan konstruált turbina-kompresszort, amely a légritka rétegekben is megfelelő levegővel látja el a porlasztót. A gép sebessége előreláthatólag ezekben a magasságokban el fogja érni az óránkénti 700 kilométert és a gyárban bizonyosra veszik, hogy ha az első kísérlet beválik, a legközelebbi jövőben nagy távolságu utazásokra már kizárólag ezt a típust fogják használni, amellyel néhány óra alatt a föld felső felére lehet elérni.

Rádió műsor.

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, NOVEMBER 13.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rendőrzenekar. 19.10. Rendőrzenekar. 22.40. Saftu énekesnő dalestje. 21. Alexandrescu hegedűművész játéka. 22.15. Zongorajáték. Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 13. Déli harangszó. 13.05. Vörös Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 5. Divattudósítás 6. „Edisonról, a nagy emberről.” 6.30. Hangverseny. 7.30. Gyorsíró tanfolyam. 8. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 9. Norvég nemzeti est. 10.50. Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye. 12. Az 1. honvédegyalozozred zenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Cerda zenekar. 13.40. Gramofon. 14.10. Gramofon. 17. A zenei ballada. 18. Gramofon. 21.30. Két egyfelvonásos operett: 1. Offenbach: Varázshegedű. 2. Suppé: Vidám fiúk. 22.50. Hügelzenekar. — Belgrád. 12. Rendőrzenekar. 13.05. Gramofon. 16.45. Gramofon. 18.30. Rendőrzenekar. 22.30. Nemzeti dalok. 23.20. Schumann: Ötös. 23.50. Gramofon. — Breslau. 17.05. Szórakoztató zene. 22.40. Offenbach: „Hoffmann meséi”, részletek. 0.20. Táncczene. Brünn. 20.30. Mozart: Szókratész a szerályból c. operája. — Brüsszel. 19. Szimfonikus hangverseny. 20.30. Gramofon. 22. Lehar: Luxemburg grófia című operettje. — Hellsberg. 17.45. Szórakoztató zene. 21. Langenberg. 21.15. Operett részletek. — Katowice. 16.45. Gramofon. 18.35. Zenekari verseny. 21.15. Filharmonikusok Warszawától. — Milano. 18. Gramofon. 20.20. Szórakoztató zene. 20.45. Gramofon. — Róma. 18.30. Ének- és zenekari verseny. 20.50. Gramofon. 22. Kálmán: A csárdás király nő c. operettje.

SZOMBAT, NOVEMBER 14.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18. Sibiceanu zenekar: Könnyű- és román zene. 19.10. Sibiceanu zenekar. 20.30. Közvetítés az Operaházból. — Budapest. 10.15. Szalonzenekari hangverseny. 1. Déli harangszó. 1.05. Gramofonhangverseny. 5. Gyermekjátékszóra. 6.15. Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye. 8. Az Óbudai Dalkoszuor Dalegyet hangversenye. 8.50. „A jövő építőművészete”. 9.20. Tarka est. Rendező: Bánóczy Jenő dr. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból. Bécs. 12.30. Hauptzenekar. 16.20. Ifjúsági óra, Schiller- és Kleist-művek. 17.50. A bécsi szimfonikusok hangversenye. 20.30. Gounod: „Faust” című operája a bécsi Operaházból. 24. Gaudriot-jazz. — Belgrád. 13.05. Rádiózenekar. 17. Gramofon. 18.30. Rádiózenekar. 21. Kar tonzenekar. 23.20. Gramofon. 23.50. Cigányzene. — Berlin. 17.25. Szórakoztató zene. 20.05. Szimfonikus hangverseny. 21. A rendőrség hangversenye. Majd a filmál közvetítése. — Hellsberg. 19.40. Kamarazene. 21. Könnyű zene. 22. Énekkarok, utána táncczene. — Milano. 18.05. Gramofon. 20.15. Könnyű zene. 20.45. Gramofon. — München. 21. Fall Leo: Madame Pompadour című operettje. — Pozsony. 13.35. Rádiózenekar. 15.15. Magyar hírek. — Varsó. 21.15. Könnyű zene dalokkal. 23.10. Chopin: C-moll szonátája. F-dúr ballada. 24. Könnyű- és táncczene. — Zágráb. 21. Opera a Nemzeti Színházból.

Bonyodalmak

egy aradi autótulajlás körül

Bűncselekmény hiányában felmentették a vádlottat.

Furcsa feljelentés került ma az aradi törvényszék elé. Muntia György mérnök tett bűnvádi feljelentést Wolff György bucaresti-i lakos ellen, hogy az a neki bizományba átadott Oakland-autót eladta és vételárát nem fizette ki. A mai főtárgyaláson csupán a vádlott jelent meg, aki előadta, hogy a kocsi tulajdonképpen az ő tulajdonát képezi, amelyet Muntianak adott át azzal a feltétellel, hogy az részletekben fizeti ki a vételárát. Mivel ennek a feltételnek eleget nem tett, a kocsit visszavette, a mely különben is jogos tulajdonát képezi. A bírósághoz betérjesztette azután azt a rendőrségi jegyzőkönyvet is, amelyben Muntia beismeri azt, hogy az autó Wolff tulajdonát képezte. Az ügyész a vádat elejtette s a bíróság bűncselekmény hiányában megszüntette az eljárást Wolff György ellen.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak a húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszleveggyel ellátott kérdésőrdősre válaszolunk. Alánlatok keligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRJETÉSEKET DEUTAN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL

ALKALMAZÁS.

Jólszámoló,

jóirással rendelkező nő, bármilyen alkalmazást keres irodában vagy üzletben csekély fizetést. Szives megkeresést „Tisztviselő” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérj 260

LAKÁS.

A V. PETOFI-UCCA 13. számú házban egy ötszobás urilakás május elsejére bérbeadó.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a házmeztérnél. 200

KETSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTELESELDADÁS.

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

FOTELÉKET, egy ovális kis salonszót, íróasztalt, jóállapotban levőket megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek leadni. 250

GYÁRI ÉS PERZSASZONYEGEK, férfi és női bundák és bundabélések, szőrmadaratok, Berger-fotelok, ebédlő, háló, szalonberendezések, ezüsttárgyak, dísz-tárgyak, kózz és lakályhák, íróasztalok, széklonok, előszobatal, ebédlő asztal és székek, zongoraszék. antik órák, ékszer-ek, intarziás és aranyozott consol tükrök, fali vitrinek, festmények, mosdó servise, étkező servise, vasággyak, falitálak, girandok, függönyök storeok, kézimunkák stb. stb. igen előnyös árban.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

ELADÓK: ágybélét, könyvszekrény, íróasztal, esetleg komplett férfiszoba. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos Aron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19. házmeztérnél.

SÜRGŐSEN KERESSEK megbízóim részére 3 ajtós dió vagy mahagóni tükrös szekrényt, keleti és helyben készített perzsaszonyegeket, ezüst tárgyakat, sekretereket, komódokat, függönyöket, szőrmebundákat, vitrineket, könyvszekrényeket, dísztárgyakat, márkás porcellánokat. — Kívánatra házhoz is megyek. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Szécheuyi-ucca) Neuman-palota. 1000

A legolcsóbb és legjobb haszfűzők és melltartók „PROBITAS”-nál készülnek Arad, Piața Luther No. 1. 3806 Utazónő magas jutaléokra felvétetik.

INGATLAN.

TIZ-HUSZ holdnyi birtokot vennék Arad határában, vagy közelében. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3804

5 szoba,

cseléd- és fürdőszobás magánház, üveges folyosóval, pincével, külön egy-szoba-konyhás épülettel cca 400 □-öles gyümölcsös telken. a vasútállomás közvetlen közelében 360.000 lejért eladó. Strada Elena 14. 8807

Kisebb házat vennék a belvároshoz közel némi bankteherrel. 3805 Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Háziasszonyok figyelmébe!

Nem kell többet kalácsot sütni otthon, a közismert híres Temesvári ÖSZTREICHER-féle gőzben sült om-lés vajaskifli pótolja, mely minden nap készre frissen kapható, ugyancsak kétszersült, levegő-kenyér, a la aron-at, liszt cukorbetegnek részére, egy-uttal értesítjük a n. é. közönséget, hogy a rendeléseket házhoz szállítjuk. ÖSZTREICHER-lerakat Arad, Str. Berthelot 8, városi színházzal szemben.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Bevezetett

jólmenő régi üzlethez, annak fejlesztése érdekében, tőkeerős társ kerestetik. Cimeket „Aradon” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába továbbít. 3803

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

Modern

francia rózsaháló, dílébedlő ol-csón részletfizetésre eladó Mihaleczky műasztalosnál Piața Gen. Bernat volt Háltér 5-6. 3778